

Møteinnkalling

Møtedato: 08.02.2022 kl. 19:00

Møtested: Kirekestuen, Bekkefarets kirke, evt digitalt

Arkivsak: 19/00764

DEN NORSKE KIRKE

Bekkefarene menighetsråd

Møteinnkalling

Bekkefarene menighetsråd

Møtedato: 08.02.2022 kl. 19:00

Møtested: Kirekestuen, Bekkefarene kirke

Arkivsak: 19/00764

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf +47 51905962 eller e-post sl974@kirken.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE		
Godkjenning av innkalling og saksliste		
8/22	19/01082-38	Godkjenning av innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
9/22	19/01081-37	Godkjenning av protokoll fra møtet 11 januar
Saker til behandling		
10/22	20/01055-7	Innspill til fellesrådets handlings og økonomiplan (FR-HØP)
11/22	20/00701-5	Ny diakonistilling, hvordan bør den disponeres
12/22	21/02753-7	Gjennomgang av program og samtale om strategi for visitasen
13/22	20/00698-4	Invitasjon til å bli med i "Sammen som kirke i hele verden"
Orienteringssaker		
14/22	22/00585-1	Ny prosedyre for hvordan nye kirkebygg godkjennes
Eventuelt		

STAVANGER, dato

Trond Egil Toft
Leder

Sigurd Olav Lende
møtesekretær

DEN NORSKE KIRKE

Bekkefarene menighetsråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Sigurd Olav Lende	411	19/01082-38	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
Bekkefarene menighetsråd	8/22	08.02.2022

Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksframlegg

Saker til eventuelt meldes i begynnelsen av møtet

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes

DEN NORSKE KIRKE

Bekkefarene menighetsråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Sigurd Olav Lende	411	19/01081-37	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
Bekkefarene menighetsråd	9/22	08.02.2022

Godkjenning av protokoll fra møtet 11 januar

Saksframlegg

Protokollen er rettet etter merknader som kom inn. Tekst i vedtak 4/22 slik det ble stående:

Trond Egil Toft ble enstemmig valgt som leder for 2022

Harald Torvik ble enstemmig valgt som nestleder for 2022

Forslag til vedtak

Protokollen er sendt ut. Vedtak sak 4/22 ble gjort om etter merknader, protokollen er godkjent.

DEN NORSKE KIRKE

Bekkefarene menighetsråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Sigurd Olav Lende	100	20/01055-7	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
Bekkefarene menighetsråd	10/22	08.02.2022

Innspill til fellesrådets handlings og økonomiplan FR-HØP

Vedlegg:

Budsjetttrundskriv for arbeidet med fellesrådets handlings- og økonomiplan (HØP) 2023 til 2026 samt for driftsbudsjett 2023.msg

Stavanger kirkelige fellesråds HØP 2022 - 2025 sendt Svg komm 27052021.pdf

Budsjettsskriv 2022-for HØP 2023 til 2026.docx

Saksframlegg

Stavanger kirkelige fellesråd sender årlig ut budsjettsskriv der de ber om innspill til handlings og økonomiplanen. Erfaringsmessig er det en fordel å nevne ting der som er viktige for oss når det gjelder stillinger bygg og vedlikehold. Det skal en viss kostnadsstørrelse til før noe hører hjemme i denne planen. Det er nevnt to ting i forslaget til vedtak. Begge går på energisparing, som jo er aktuelt med strømprisene vi har hatt i det siste. Vi er forespeilet at et arbeid skal bli satt i gang for å effektivisere varmestyringen. Det har ennå ikke kommet på plass, men vi regner med det arbeides med det. Videre nevnes utfordringene med trekk inne når det er kraftig vind ute. Det må utredes mer før det er aktuelt å ta inn i noe budsjett eller HØP. For alt vi vet kan det kanskje ordnes innenfor ordinært vedlikehold. Det lages avviksmelding på det, så får en se hva som kan gjøres innenfor vedlikeholdsbudsjettet. Ved å nevne det her sikres vi at det kommer opp igjen ved neste HØP rotering om det ikke blir gjort noe med det før det. I tillegg, om det skulle vise seg at dette krever større utredning så er det varslet.

Forslag til vedtak

Takk for muligheten til å komme med innspill! Vi er svært takknemlige for rehabiliteringen som ble gjennomført i 2017-2018 og gleder oss daglig over det vi fikk til den gangen. Vi har mange ganger under pandemien vært takknemlige for godt ventilasjonsanlegg og den ekstra tryggheten det skaper ved at effektiv luftutskiftning reduserer smittetrykket. Vi ønsker videre å takke for godt samarbeid med fellesrådets vedlikeholdsavdeling og opplever god oppfølging på saker vi melder!

Vi har fra før rehabiliteringen startet, ønsket oss styring av oppvarming og ventilasjon via medarbeideren. Det vil forhåpentligvis gjøre oss mer energiøkonomiske og ikke minst lette arbeidshverdagen i forhold til varme og ventilasjonsstyringen. Det bør også utredes mulighet for ytterligere reduksjon av energibehov ved å se på etterisolering og bedre tetting av takutstikkene. Ved kraftig vind ute merker en trekk inne. Det var noe av det som ikke kom med i rehabiliteringsprosessen. Utover dette har vi ikke videre konkrete ønsker om bygg og vedlikeholdsbehov i den den størrelsesorden som hører hjemme i HØP.

Stillinger:

Når det gjelder stillingsressurser setter vi vårt håp til gode helhetsvurderinger i hele FR-området. Vi tror vi gjennom samarbeid i hele organisasjonen kan utnytte de ressursene vi har enda bedre, innenfor de økonomiske betingelsene vi er underlagt. Vi ser med forventning frem til å få tilført en ny diakonstilling i FR og søker særlig fellestiltak innen diakoni, der vi håper vi kan få hjelp til bedre oppfølging av våre frivillige som arbeider gjennom et godt samarbeid.

Fra: Arne Sigurd Mossige
Sendt: torsdag 27. januar 2022 12:34
Til: Berit Håland Sørлие; Cathrine Pedersen Vidnes; Eli Dorthea Taunton; Else Rasmussen; Heidi Bø Sangedal; Jan Steinar Halås; Jørn Eric Gabrielsen; Kamilla Eikeland Bergstrøm; Kari Arnøy; Kari Motland; Marius Rambjør; Signe Wolden; Sigurd Olav Lende; Silvia Slenes Andersen; Solveig Bryngelsson; Solveig Myklatun; Torbjørn Opsahl; Torill Teigland Sødal; Rune Skagestad; Katrine Pedersen; Rune Langeland Rimestad; Sissel Bryne Hedland; Andreas Borge Håmsø; Elin Kras Myklebust
Emne: Budsjetttrundskriv for arbeidet med fellesrådets handlings- og økonomiplan (HØP) 2023 til 2026 samt for driftsbudsjett 2023
Vedlegg: Stavanger kirkelige fellesråds HØP 2022 - 2025 sendt Svg komm 27052021.pdf; Budsjettskriv 2022-for HØP 2023 til 2026.docx

Hei !

Vedlagt følger budsjettskriv for HØP 2023 til 2026, samt driftsbudsjett 2023.

Vi ber om at vedlegget leses nøye, og at arbeidet med HØP starter opp raskt, slik at tidsfristen er mulig å overholde.

Det er videre lagt ved den siste vedtatte HØP for 2022 til 2025 som informasjon om hva som der var me, og hvordan oppbyggingen av HØP-en er, for de av dere som kjenner at dere vil dukke noe mer ned i materien 😊

Ta kontakt med relevante medarbeider i administrasjonen dersom dere har spørsmål, eller trenger å ta noen vurderinger sammen med noen i forhold til om et tiltak hører hjemme i HØP eller som en enkeltstående sak i den løpende drift.

Lykke til med arbeidet!

Med vennlig hilsen

Arne Sigurd Mossige

Ass. kirkeverge/økonomisjef

Stavanger kirkelige fellesråd

Telefon direkte: 97688334

Sentralbord: 51 84 04 00

Mobil: 97688334

am939@kirken.no

STAVANGER KIRKELIGE FELLESRÅD

FORSLAG TIL BUDSJETT Handlings- og økonomiplan 2022-2025 Investeringsbudsjett - Volumøkninger

Gravplass

Kirker

Administrasjon

Innhold

1	INNLEDNING	3
1.1	Kirkebygg.....	3
1.2	Gravplassvirksomheten	4
2	INVESTERINGSBEHOV	5
2.1	Gjeldende investeringsplan	5
2.2	Administrasjonens forslag til investeringsplan for perioden 2022-2025	6
2.3	Administrasjonens forslag inndelt i ulike grupper	7
2.3	Kommentarer til administrasjonens forslag til investeringsplan	10
2.4	Kommentarer til renovering av Stavanger domkirke	25
3	OVERSIKT OVER INNMELDTE ØNSKER OG BEHOV, MEN SOM IKKE ER PRIORITERT	26
4	VOLUMØKNINGER I DRIFTSBUDSJETTET 2022 – 2025	36
4.1	Administrasjonens forslag til volumøkninger i driftsbudsjettet 2022-2025	36
4.2	Kommentarer til administrasjonens forslag til volumøkninger	36

1 INNLEDNING

For alle i Stavanger kommune har 2020 og 2021 vært uvirkelige tider, skremmende tider og ensomme tider.

Vi ser at i en slik tid trengs en god og nærværende kirke.

Vi ser at i en slik tid trengs en god og verdig gravferdsforvaltning

Stavanger kirkelige fellesråds virksomhet omfatter vedlikehold og drift av 33 kirkebygg (inkl. kapell, menighetssenter mm), 3 livssynsåpne kapell, 1 krematorium med livssynsåpent seremonirom, og 24 gravplasser med 8 driftsbygninger. Den totale bygningsmassen er grovt beregnet til ca. 34 700 m². Videre omfatter virksomheten arbeidsgiveransvaret for de fleste av medarbeiderne i menighetene og alle medarbeiderne på gravplassene.

I Stavanger kirkelige fellesråd er det sammen ca. 175 ansatte, i ulike stillingsstørrelser.

Beregninger foretatt sentralt viser at hver ansatt genererer opp til 4 årsverk i frivillig innsats. Virksomheten består av mange engasjerte medarbeidere i alle aldersgrupper.

Fellesrådet har også ansvaret for menighetenes regnskapsførsel og utbetaling av lønn til ansatte i menighetsråd.

Det er den nye trossamfunnsloven § 14 som regulerer kommunens økonomiske rolle knyttet til den kirkelige virksomheten. Denne loven trådte i kraft 01.01.2021. Kommunen bidrar med omkring 70 % av midlene til den kirkelige virksomheten i Stavanger. Bevilgningen er en rammebevilgning på bakgrunn av budsjettforslag fra Stavanger kirkelige fellesråd. Fellesrådet tar avgjørelser om hvordan økonomien skal fordeles. Kommunestyret og kommunen har også i ny lov økonomisk ansvar for kirken i lokalsamfunnet.

I tillegg finansieres en stor del av virksomheten i den lokale menighet av innsamlede midler i menighetene. Statens andel av utgiftene til den lokale kirken er for en stor del knyttet opp mot avlønning av prestene, ansatte i trosopplæringsarbeidet tilskudd til stillinger innen kirkelig undervisning og omsorgsarbeid (kateketer og diakoner). Disse statlige midler blir bevilget via Stavanger bispedømmeråd.

Det er viktig for Stavanger kirkelige fellesråd å få fram at kirken i Stavanger er mangfoldig. Her finnes flotte byggverk, vakre gravplasser, mange gode og engasjerte medarbeidere, så vel ansatte som frivillige. Litt under 2 av 3 innbyggere i Stavanger, ca. 86 000, er medlem av Den norske kirke.

1.1 Kirkebygg

Kirkebyggene har en sentral plass i folks liv. Mange av kirkebyggene i Stavanger er praktbygg med kunstneriske utsmykkinger som viser det ypperste innen byggeteknikk og håndverk fra sin tid. De eldste kirkebyggene i Stavanger er nesten 900 år gamle, og de yngste er så vidt ut av tenårene.

Fellesrådet er seg bevisst at en forvalter disse byggene både for menighetsbruk i dag og for fremtiden, samtidig som en ivaretar hensynet til kulturminnevern.

I årene fremover vil Stavanger domkirke stå i et særlig fokus frem mot jubileet i 2025, gjennom et storstilt renoveringsarbeid. Det er i 2020 og våren 2021 gjennomført tilstandsvurderinger for Sørbo kirke, Hausken kirke, Askje kirke, Talge kirke, Hesby kirke og Sjernarøy kirke. På bakgrunn av disse tilstandsrapporter er det innarbeidet nye prosjekt i inneværende rullering av HØP for 2022 til 2025. Det er videre viktig å understreke at det også i de mange andre og nyere kirkebygg er behov for renoveringer og funksjonsendringer.

1.2 Gravplassvirksomheten

Stavanger kirkelige fellesråd (SKF) har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av gravplasser, livssynsåpne seremonibbygg, gravkapeller og Stavanger krematorium. Fellesrådet får bevilgningene fra Stavanger kommune (SK) etter budsjettforslag fra SKF. SK skal sørge for at det er tilstrekkelig areal til gravplass og i samråd med SKF regulere slikt areal.

I hele Stavanger er det en desentralisert gravplass struktur der kommunedelene har minst en egen gravplass. Tasta kommunedel er eneste som mangler dette tilbudet, og det er planer om ny gravplass på Tasta. Til sammen har kommunen 24 gravplasser.

Areal- og gravbehov.

På lang sikt er det en utfordring å sikre tilstrekkelig gravplassareal for å opprettholde en slik desentralisert gravplass struktur. I et langsiktig perspektiv vil en måtte vurdere arealer som i dag er avsatt til landbruk og som er en del av jordvernstrategien. Dette gjelder spesielt for Jåttå- og Revheim gravlund.

I kommunedelene Finnøy og Rennesøy er det behov for å kartlegge nærmere utvidelsesbehov ved gravplassene, da særlig på Østhusvik, Talgje, Sjernarøy og Askje for å sikre tilstrekkelig gravareal i framtiden. Foreløpig gjennomgang viser at Askje har det største behovet.

Behov for økt gravareal er synliggjort med innspill i forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel. På kort sikt ligger utfordringen i at vi til enhver tid må ha tilstrekkelig ledige urne- og kistegraver på den enkelte gravplass.

Sammenlignet med andre storbyer har Stavanger en lav kremasjonsprosent. I kommunedelene Rennesøy og Finnøy er kremasjonsprosenten enda lavere. Dette medfører at langtidsplanlegging 40-50 år fram i tid må ha fokus på at det er tilstrekkelig med nye gravplassareal ute i kommunedelene.

De prosjekt som er prioritert er listet opp i de ulike tiltak som står omtalt på kommende sider (pkt. 2).

Bygningsmessige behov

Eiganes kapell er et gammelt flott bygg som byens befolkning bruker flittig og som mange bryr seg om. Det gjennomføres over 100 begravelsesseremonier/bisettelser fra bygget årlig. Det er et stort behov for både rehabilitering og oppgradering/modernisering/utvikling

Rehabilitering av selve bygget både utvendig og innvendig er nødvendig. Modernisering av sakristi og eksisterende toaletter, oppgradering av lyd og lysanlegg, rehabilitering av trapp opp til galleriet og oppgradering av oppvarming med hensiktsmessig styring og miljøvennlig oppvarming. Det er naturlig å vurdere vannbåren varme og se på muligheten for bruk av spillvann/benytte varmen fra krematoriet. Moderne toalett/HC toalett integrert i bygget for de som kommer til seremonier og besøkende på gravplassen.

Det skal utarbeides tilstands- og behovsanalyse (tas over driftsbudsjettet) for å få et godt grunnlag for framtidig prioritering og prising som investeringsprosjekt.

Av andre tiltak som er meldt inn, er under vurdering eller er i oppstartsfasen, nevnes:

- Oppstart av arbeidet med revidering av gravplassplan for Stavanger
- Gjennomføre utvidelse av Hundvåg gravlund (midler er bevilget)
- Gjennomføre forprosjekt på Tasta gravlund (midler er bevilget)
- Gjennomgå og vurdere/definere behov og løsningene for et eventuelt fremtidig driftsbygg på Rennesøy
- En gjennomgang av gravplassene i tidligere Finnøy og Rennesøy kyrkjelege fellesrådsområde, for avklaring av eventuelle fremtidige behov for utbedringer, endringer, utvidelser,
- Nytt livssynsåpent seremonibbygg på Jåttå gravlund
- Utbedring av vannledninger og avløpsledninger på de gamle gravplassene.

- Drenering av gravfelt. Flere eksisterende gravfelt har utilfredsstillende drenering.
- De urnefeltene som er belagt med urnegraver på Tjensvoll gravplass, samt framtidig urnefelt ved kapellet er skjemet av overflatevann og sørpe pga. tette jordmasser.
- Oppgraderingsprosjekter for gravplassen på Østhusvik.

2 INVESTERINGSBEHOV

2.1 Gjeldende investeringsplan

Under behandlingen av handlings- og økonomiplanen for perioden 2021-2024 i bystyret ble det gitt følgende rammer for investeringer i Stavanger kirkelige fellesråd (oppgitt i 1000 kr):

Vi vil legge til at den årlige tildeling på kr 1.000.000 til vedlikeholds- og rehabiliteringsoppgaver på Domkirken (de såkalte Domkirkemidlene), er tatt ut av budsjettet i perioden hvor totalrenovering av bygget gjennomføres. Det vil i løpet av 2022 og 2023 utarbeides forslag til hva fremtidige konsekvenser av renoveringen av Stavanger domkirke vil bli for fellesrådets drifts- og investeringsregnskap.

Kommunens vedtatte handlings- og økonomiplan (HØP) for 2021 til 2024

	Total prosjekt kostnad	Budsjett t.o.m. 2020	2021	2022	2023	2024
Stavanger kirkelige fellesråd						
Hundvåg kirke, rehabilitering (ferdig 2021)	43 900	16 000	27 900	0	0	0
Revheim gravlund (ferdig 2021)	4 000	0	4 000	0	0	0
Domkirken - 2025	321 600	104 000	80 000	53 000	23 000	26 600
Tjensvoll gravlund, oppgradering + parkering	2 500	0	2 500	0	0	0
Ventilasjonsanlegg, utskiftning	8 400	0	4 200	4 200	0	0
Sum Stavanger kirkelige fellesråd	380 400	120 000	118 600	57 200	23 000	26 600

2.2 Administrasjonens forslag til investeringsplan for perioden 2022-2025

ADMINISTRASJONENS FORSLAG TIL PLAN FOR PERIODEN 2022-2025									
SKJEMA 1A : INVESTERINGER					STAVANGER KIRKELIGE FELLESRÅD				
Prioritert				Tot.	Bev.	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
rekkef.	Investerings	Ansv	SK	kostn.	så langt	2022	2023	2024	2025
1	Vetilasjonsanlegg/ Utskifting	1200	BF	8 400	4 200	4 200	0	0	0
2	Nytt kirkeskip i tilknytning til Hafrsfjordsenteret	1130	BP	44 000	2 000	19 000	23 000	0	0
3	Hausken kyrkje - kyrkjesenter - Forprosjekt / Avklaringsprosjekt	1182	BP	500	0	500	0	0	0
4	Hesby Kyrkje rehabilitering	1192	BF	13 450	0	7 500	4 500	1 450	
5	Sørbø kirke rehabilitering (2022-2026)	1183	BF	8 300	0	1 700	1 700	1 700	1 700
6	St. Petri kirke - behandling av fasader og tårn	1013	BF	12 500	0	7 000	5 500	0	0
7	Rehabiliteringsprosjekt - 4 vernede kirker: Sjernarøy, Askje, Talgje og Hausken	118X 119X		8 040	0	3000	3 000	2 040	0
8	Tasta kirke Utbygging	1100	BP	5 350	0	850	4 500	0	0
9	Hundvåg menighetscenter	1095	BP	40 650	650	0	0	15 000	25 000
10	Jåttå gravlund , Seremonibygging (livssynsnytt)	1370	BP	42 000	0	0	0	20 000	22 000
11	Tasta gravlund, Detaljplanlegging/utbygging 1.byggetrinn	1380	PV	50 000	800	0	0	0	10 000
12	Sunde kirke - Ungdomslokale delvis egenfinansiert	1130	BP	3 000	0	0	0	0	3 000
13	Lagård gravlund, erverv av areal	1340	PV	?	?	?	?	?	?
14	Hundvåg gravlund, erverv av areal	1350	PV	?	?	?	?	?	?
15	Revheim gravlund, erverv av areal	1330	PV	?	?	?	?	?	?
16	Utvitelse - Askje gravplass	1386	PV	?	?	?	?	?	?
17	Nytt kirkesenter, Jåttå	1050	BP	?	?	?	?	?	?
		Sum		236 190	7 650	43 750	42 200	40 190	61 700
EGEN OVERSIKT UTARBEIDET FOR STAVANGER DOMKIRKE									
Prioritert				Tot.	Bev.	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
rekkef.	Investerings	Ansv	SK	kostn.	så langt	2022	2023	2024	2025
	Stavanger domkirke 2025	1010	BF	321 600	173 000	70 130	49 960	28 720	0
	(Kostnadsramme økt til 321,6 mill vedtatt av KMU 9/4-2019)								
				321 600					
				Sum:	173 000	70 130	49 960	28 720	0

Kodeforklaring:

SK = Stavanger kommune.

Forkortelsene i SK kolonnen betyr følgende:

BV = Stavanger kommune, Byggeprosjekt

BF = Stavanger kommune, Byggforvaltning

PV = Stavanger kommune, Park og vei

2.3 Administrasjonens forslag inndelt i ulike grupper

Fellesrådet har etterspurt en presentasjon som tydelig grupperer investeringene etter type investering/formål. På kommende sider (pkt. 2.3) er samme investeringsoversikt som i pkt. 2.2, presentert med fargekoder.

På etterfølgende sider vil en i tillegg finne de enkelte prosjektene inndelt i grupper, med den nummerering de har i samleoversikten. Dette som et forsøk på synliggjøring av prosjektenes ulike egenart, samt knytningen til faglig sektor.

	Kirkebygg	Oversikt over rehabiliteringsprosjekter
	Kirkebygg	Oversikt over nybygg/påbygg
	Kirker - uteområder	Oversikt rehabiliteringsprosjekter "kirkeparker"
	Stavanger domkirke	Oversikt rehabiliteringsprosjekter
	Gravplass	Oversikt seremonibyg, driftsbygg (nybygg/påbygg)
	Gravplass	Oversikt over prosjekter på gravplass (ikke bygg)

ADMINISTRASJONENS FORSLAG TIL PLAN FOR PERIODEN 2022-2025									
SKJEMA 1A : INVESTERINGER					VIRKSOMHET: STAVANGER KIRKELIGE FELLESRÅD				
Prioritert	Tot.				Bev.	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
rekkef.	Investering	Ansv	SK	kostn.	så langt	2022	2023	2024	2025
1	Ventilasjonsanlegg/ Utskifting	1200	BF	8 400	4 200	4 200	0	0	0
2	Nytt kirkeskip i tilknytning til Hafrsfjordsenteret	1130	BP	44 000	2 000	19 000	23 000	0	0
3	Hausken kyrkje - kyrkjesenter - Forprosjekt / Avklaringsprosjekt	1182	BP	500	0	500	0	0	0
4	Hesby Kyrkje rehabilitering	1192	BF	13 450	0	7 500	4 500	1 450	
5	Sørbo kirke rehabilitering (årene 2022-2026)	1183	BF	8 300	0	1 700	1 700	1 700	1 700
6	St. Petri kirke-behandling av fasader og tårn	1013	BF	12 500	0	7 000	5 500	0	0
7	Rehabiliteringsprosjekt - 4 vernede kirker: Sjernarøy, Askje, Talge og Hausken	118X 119X		8 040	0	3000	3 000	2 040	0
8	Tasta kirke utbygging	1100	BP	5 350	0	850	4 500	0	0
9	Hundvåg menighetssenter	1095	BP	40 650	650	0	0	15 000	25 000
10	Jåttå gravlund , Seremonibyg (livssynsnøytralt)	1370	BP	42 000	0	0	0	20 000	22 000
11	Tasta gravlund, Detaljplanlegging/utbygging 1.byggetrinn	1380	PV	50 000	800	0	0	0	10 000
12	Sunde kirke - Ungdomslokale delvis egenfinansiert	1130	BP	3 000	0	0	0	0	3 000
13	Lagård gravlund, erverv av areal	1340	PV	?	?	?	?	?	?
14	Hundvåg gravlund, erverv av areal	1350	PV	?	?	?	?	?	?
15	Revheim gravlund, erverv av areal	1330	PV	?	?	?	?	?	?
16	Utvidelse - Askje gravplass	1386	PV	?	?	?	?	?	?
17	Nytt kirkesenter, Jåttå	1050	BP	?	?	?	?	?	?
		Sum		236 190	7 650	43 750	42 200	40 190	61 700

EGEN OVERSIKT UTARBEIDET FOR STAVANGER DOMKIRKE

Prioritert	Tot.				Bev.	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
rekkef.	Investering	Ansv	SK	kostn.	så langt	2021	2023	2024	2025
	Stavanger domkirke 2025	1010	BF	321 600	173 000	70 130	49 960	28 720	0
	(Kostnadsramme økt til 321,6 mill vedtatt av KMU 9/4-2019)								
		Sum		321 600	173 000	70 130	49 960	28 720	0

Kirkebygg. Oversikt over rehabiliteringsprosjekter

Prioritert		Tot.			Bev. så langt	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
rekkef.	Investering	Ansv	SK	kostn.		2022	2023	2024	2025
1	Ventilasjonsanlegg/ Utskifting	1200	BF	8 400	0	4 200	4 200	0	0
4	Hesby Kyrkje rehabilitering. Uten servicebygg og brannsikring	1192	BF	13 450	0	7 500	4 500	1 450	
5	Sørbø kirke rehabilitering	1183	BF	8 300	0	1 700	1 700	1 700	1 700
6	St. Petri kirke-behandling av fasader og tårn	1013	BF	12 500	0	7 000	5 500	0	0
7	Rehabiliteringsprosjekt av 4 vernede kirker: Sjernarøy, Askje, Talgje og Hausken	118X 119X		8 040	0	3000	3 000	2 040	0
Sum				50 690					

Kirkebygg. Oversikt over nybygg/påbygg

Prioritert		Tot.			Bev. så langt	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
rekkef.	Investering	Ansv	SK	kostn.		2022	2023	2024	2025
2	Nytt kirkeskip i tilknytning til Hafrsfjordsenteret	1130	BP	44 000	2 000	19 000	23 000	0	0
3	Hausken kyrkje .kyrkjesenter - forprosjekt/avklaringsprosjekt	1182	BP	500	0	500	0	0	0
8	Tasta kirke Utbygging	1100	BP	5 350	0	850	4 500	0	0
9	Hundvåg menighetssenter	1095	BP	40 650	650	0	5 000	25 000	10 000
12	Sunde kirke - Ungdomslokale delvis egenfinansiert	1130	BP	3 000	0	0	0	0	3 000
17	Nytt kirkesenter, Jåttå	1050	BP	?	0	?	?	?	?
Sum				93 500					

Gravplass. Oversikt over prosjekter nye gravfelt/gravplasser/uteområder (ikke bygg)

Prioritert		Tot.			Bev. så langt	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
rekkef.	Investering	Ansv	SK	kostn.		2022	2023	2024	2025
11	Tasta gravlund, Detaljplanlegging/utbygging 1.	1380	PV	50 000	800	0	0	0	10 000
13	Lagård gravlund, erverv av areal	1340	PV	?	?	?	?	?	?
14	Hundvåg gravlund, erverv av areal	1350	PV	?	?	?	?	?	?
15	Revheim gravlund, erverv av areal	1330	PV	?	?	?	?	?	?
16	Utvidelse - Askje gravplass	1386	PV	?	?	?	?	?	?
Sum				50 000					

Gravplass. Oversikt seremonibygge, driftsbygg

Prioritert rekkef.	Investering	Ansv	SK	Tot. kostn.	Bev. så langt	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
						2022	2023	2024	2025
10	Jåttå gravlund , Seremonibygge (livssynsnøytralt)	1370	BP	42 000	0	0	0	20 000	22 000
	Sum			42 000					

Stavanger Domkirke. Oversikt rehabiliteringsprosjekt

Prioritert rekkef.	Investering	Ansv	SK	Tot. kostn.	Bev. så langt	Ønsket tempoplan (tall i 1000 kr)			
						2022	2023	2024	2025
	Stavanger domkirke 2025	1010	BF	321 600	230 500	53 000	23 000	26 600	0
	Sum			321 600					

Sum kirker			465 790
Sum gravlunder			92 000
Sum samlet virksomhet			557 790

2.3 Kommentarer til administrasjonens forslag til investeringsplan

Noen av budsjettpostene er korrigert i kostnadsanslag. Andre budsjettposter har også fått en endret plassering i forslaget i forhold til inneværende investeringsbudsjett. Det fremgår av ovenstående skjema. Investeringsprosjekt er kommet inn som nye prosjekt høyt på prioriteringslista. Det er renovering av 6 stk. verneverdige kirker i Rennesøy og Finnøy (rekkefølge nr. 4-5-7). Her har fellesrådet søkt og alt fått tilsagn om delvis finansiering i variabel størrelse fra Riksantikvar. Det er også kommunal delfinansiering av dette. Vi kan opplyse om at prosjektene vil bli startet med delfinansieringen som foreligger pr i dag, men det vil kun være et begrenset arbeid. Vi anser det vil være av stor betydning for gjennomføringen at vi får bevilgning som muliggjør en kontinuerlig prosess for restaureringen.

Videre er det tatt inn enkelte poster til slutt i skjemaet hvor behov er meldt, men hvor det ikke har vært utarbeidet kostnadsoverslag. De er derfor nevnt uten å være gitt en prioritering. Omfanget i våre budsjettforslag til kommunen er videre såpass omfattende at det er grunn til å regne med at flere tiltak vil bli skjøvet ut i tid, på lik linje med tidligere år.

Utviklingen i prisene i bygg og anlegg har over tid variert til dels mye, noe som også kommer til syne når konkrete prisforespørsler rettes til ulike leverandører i markedet. Våre tall er basert på tall fra konsulenter, Stavanger eiendom og beregninger gjort ut fra konkrete tilbud på sammenlignbare prosjekter vi har erfaring fra i inneværende og foregående år. Det vil derfor være grunn til å tro at enkelte prosjekter vil måtte prisjusteres før endelig budsjettbehandling. Vi har kontakt med Stavanger eiendom for avklaring av hvilken priskategori kommunen finner å være rimelig.

Generelt om investeringsbehov for bygg i tidligere Rennesøy og Finnøy FR.

Stavanger kommunestyre har bevilget kr 1, 9 millioner til eksterne tilstandsvurderinger av kirker med vernestatus som tidligere var en del av Finnøy Kyrkjelege Fellesråd (FKF) og Rennesøy Kyrkjelege Fellesråd (RKF). Dette prosjektet har sin bakgrunn i vedtak i Stavanger kirkelige fellesråd 22/4-2020: «I HØP for 2020 - 2023 ligger det inne kr1,9 mill. til utarbeiding av tilstandsrapport for kyrkjer med vernestatus. SKF ber om at det vert sett av midler til desse bygga i kommande år.»

Firmaet Fabrica kulturminnetjenester AS er engasjert til å utføre tilstandsanalyse bygg, og Ekrheim el-consult AS har utført tilstandsanalyse for tekniske fag. Planen var at ferdige rapporter med kostnadsvurderinger skulle være klare i løpet av mars 2021.

Pga korona situasjonen er ferdigstilling av prosjektet utsatt til mai 2021.

Disse tilstandsvurderinger vil høyst sannsynlig føre til konsekvenser for prioriteringene innenfor kirkebyggforvaltningen i Stavanger kirkelige fellesråd. Vi ønsker å få frem dette ved at konsekvenser av tilstandsvurderingene legges inn i HØP. Hvor i prioriteringsrekkefølgen prosjektene blir plassert vil avhenge av den alvorlighetsgrad tilstandsvurderingene avdekker for det enkelte bygg, både hva gjelder omfang og hvor tidskritisk de beskrevne anbefalte tiltak vil være.

SKF har fått delrapporter som viser foreløpig beregnede utbedringsbehov og kostnader.

I løpet av 2020 og 2021 har vi etter søknad til Riksantikvaren fått tilskuddsmidler til utvalgte delprosjekt for de nevnte bygg. En forutsetning for tilskudd er at SKF supplerer med 40% av finansieringen av de konkrete prosjekt det er søkt om. SKF har fra Stavanger kommune fått på plass den del av finansieringen, og med det som bakgrunn vil vi gå i gang med planlegging av prosjektene våren 2021 og utførelse så snart som mulig. Når det gjelder spesielt Hesby og Sørbo kirke vil en restaurering / utbedring av skader kreve langt mer enn så langt tildelte tilskudd, og vil naturlig bli lagt inn i HØP som et investeringsprosjekt. Det vil bety mye for prosjektene hvis nye bevilgninger kan føre til at prosjekter som allerede har fått tilskudd kan fortsette som en prosess frem til endelig resultat uten opphold.

Vi vil uansett ta sikte på å starte restaureringsprosessen med de midlene vi pr i dag har fått tildelt.

Vi har valgt å dele prosjektene i tre forskjellige prosjekt i HØP av praktiske årsaker med tanke på størrelsen på de forskjellige prosjekt.

• Hesby kirke	kr. 13.450.000
• Sørbo kirke	kr. 8.300.000
• Sjernarøy, Talge, Hausken, Askje samlet	kr. 8.040.000

1. Utskiftning ventilasjonsanlegg, kirkene – Kostnad: Kr. 8.400.000

Det er utarbeidet en liste fra Simex over de ventilasjonsanlegg de anser å være defekte. Med full oppgradering til dagens standard, noe som medfører at også alle ventilasjonsrørene må utskiftes, og med de store bygningsmessige arbeidene som dette medfører, vil kostnadene være som beskrevet nedenfor.

FØLGENDE VENTILASJONSANLEGG OMFATTES AV VURDERINGEN:

TASTA KIRKE:	kr	2.900.000,-
SUNDE KIRKE:	kr	2.000.000,-
MADLAMARK KIRKE:	kr	2.000.000,-

I tiden som har gått etter at dette prosjektet første gang ble presentert, har også ventilasjonsanlegget i Varden kirke nådd det nivået hvor utskiftning er nødvendig. Vi legger derfor dette inn i dette «samleprosjektet» med et prisanslag på kr 1.500.000. Videre innarbeides prisjustering for de tre opprinnelige prosjekt fra 2016 til 2021, med 15%.

VARDEN KIRKE:	kr	1.500.000
---------------	----	-----------

2. Ny kirkesal i tilknytning til Hafrsfjordsenteret, Hafrsfjord menighet. Kostnadsanslag: Kr 44.000.000

I henhold til avtale fra 2015 er det slik det er beskrevet i HØP 2016-2019 gjort en ny gjennomgang av tiltaket «Ny kirkesal i tilknytning til Hafrsfjordsenteret». Gjennomgangen baserer seg på samme behovsbeskrivelse som tidligere.

Kirkevergen har i forståelse med Stavanger Eiendom engasjert prosjekteringsfirmaet Prosjektil as. Det har vært flere møter for å avklare prosjektet og gi utfyllende informasjon. Prosjektil as har engasjert arkitektfirmaet Planke arkitekter for å utforme idé og skisser. Skissene har igjen vært drøftet. Det foreligger nå skissetegninger og et kostnadsoverslag. Dette er gjennomgått av Stavanger Eiendom som har bekreftet anslaget.

Byggemetoden er prefabrikerte betongelementer, noe som er effektivt og kostnadsbesparende. Det reduserer også byggetiden vesentlig. Kirkebygg-delen er på en flate. Kirkerommets normaloppsetning har kapasitet til omkring 400 sitteplasser. Ved full utnyttelse ved bruk av siderom og mesanin har kirken plass til over 600 sitteplasser. Skissen inneholder alle de ønsker menigheten har beskrevet, men gir større fleksibilitet og større totalkapasitet.

Det ble i 2019 bevilget midler (kr 2 mill.) til å starte opp prosjektet, og prosjektleder var satt på saken. Det ble ikke bevilget midler i 2020 budsjettet. Fellesrådet ser dette som et viktig prosjekt i en kommunedel som er i vekst og står foran store utbygginger. Da vil et slik tilbygg kunne bety mye for både menighet og lokalsamfunn. Fellesrådet har derfor videreført den prioritet dette prosjekt har hatt i de siste rulleringer av handlings- og økonomiplanen.

Her følger behovsbeskrivelse som er lagt til grunn.

Behovet for ny kirkesal knytter seg til flere forhold:

Kapasitet

Det er planlagt en storstilt utbygging i nærområdet til dagens Revheim kirke. Sammen med generasjonsskiftene i de etablerte boområdene vil dette gi en kraftig befolkningsøkning på lengre sikt. Revheim kirke har en kapasitetsgrense på maksimalt 310 personer. Er det imidlertid flere enn 200, er det krav om brannvakt ved utgangene i kirken, det vil si 4 brannvakter. I praksis er det derfor plass til mellom 200 og 220 personer, når kirken ikke er bemannet med brannvakter. Allerede i dag er dette for lite i mange sammenhenger – det være seg familie gudstjenester, konfirmantgudstjenester og begravelser. Det er behov for et kirkerom med større kapasitet.

Fleksibilitet

Den nye gudstjenestereformen legger opp til et større mangfold av aktiviteter og uttrykksformer i gudstjenesten. Dagens Revheim kirke gir i liten grad fysisk rom for dette.

Trosopplæring

Menigheten har behov for egnede lokaler til sin konfirmantundervisning. Hvert år er det mellom 70 og 80 konfirmanter i Hafrsfjord menighet. Dette vil også kunne være lokaler som kan brukes av andre grupper i menigheten, og også andre grupper / aktiviteter i nærområdet.

KOMPLETT KIRKEANLEGG

Menighetsrådet i Hafrsfjord menighet ser for seg at et nytt kirkebygg i tilknytning til Hafrsfjordsenteret skal bli en del av et kirkesenter som for fremtiden kan utgjøre et totalanlegg når det gjelder hva menigheten ønsker å være og å tilby til lokalsamfunnet.

De fire elementene i dette anlegget kan skisseres slik:

Revheim kirke

Seremonikirke med hovedvekt på vigsler og gravferder. Kirken har med sin klassiske stil vært populær for vigsler. Den kan også være aktuell for noen typer mindre gudstjenester i menigheten. Den kan også egne seg godt for mindre konserter.

Nytt kirkebygg

Et nytt kirkebygg må bygges for menighetens gudstjenester som det primære bruksområde. Det er et ønske at dette skal kunne bli et sakralt og godt kirkerom for menighetens gudstjenestefellesskap. Samtidig må denne kunne romme hele menigheten (500 personer etter standarden), og utformes med tanke på det mangfold i gudstjenesten som strategi og virksomhetsplan legger opp til. Det vil si at det må være plass til blant annet et mangfold av musikalske uttrykk, plass til sangkor og lovsangsgrupper og lignende, og AV-utstyr og PA-anlegg som er tilpasset en moderne gudstjeneste. At menigheten ønsker et sakralt kirkerom og gudstjenestested innebærer at vi så langt ser for oss dette som et selvstendig bygg i forhold til Hafrsfjordsenteret. For å kunne få en mest mulig fleksibel bruk vil det være ønskelig om kirkerommet kan avdeles med en hovedsal og en bisal. En slik fleksibel løsning kan også gi rom for andre typer aktiviteter (konserter, møter og samlinger) som ikke nødvendigvis er knyttet til det sakrale kirkerommet. Dette kan gjerne være et sted hvor andre aktører som for eksempel skoler eller frivillige lag i kommunedelen kan få avholde sine arrangementer.

Flerbruksrom og fellesarealer

For å få til en god og fleksibel utnyttelse av de totale arealene vil det være nødvendig at vi får en kobling mellom det nye kirkebygget og Hafrsfjordsenteret. Et nytt kirkerom vil kreve noen tilliggende lokaler som kontor, grupperom, vrímle-/gangareal, toaletter og andre tekniske fasiliteter. Deler av dette kan ligge i koblingen mellom disse byggene. Menigheten ønsker videre at det på samme plan som kirkerommet, i ytterkant av dette plasseres fleksible flerbruksrom som det er skissert behov for i virksomhetsplanen. Det viktigste er gode lokaler for konfirmantundervisning spesielt og lokaler for trosopplæring generelt. Det kan også være en mulighet at et av disse flerbruksrommene kan inngå som en del av kirkerommet. Det er en jevn etterspørsel fra skolene, frivillige lag og offentlige møter om lån av lokaler. Vi tror derfor at en god tilgang på ulike flerbruksrom vil være et positivt bidrag til den ”nye kommunedelen” som vokser frem rundt kirken.

Hafrsfjordsenteret

Sammen med det nye kirkebygget vil lokalene i det eksisterende Hafrsfjordsenteret kunne gi rom for dagens aktiviteter i menigheten, og den fortsatte aktivitetsøkningen vi ser fremover. Menighetskontoret vil også fortsatt ligge der det ligger i dag, og kjøkkenet inngår som en naturlig del av helheten.

FORELØPIG ROMPLAN

Kirkedal

Plass til 500 personer.

Mulighet for avdeling i en hovedsal og en bisal

Netto arealbehov ca. 500 kvm

Vestibyle / vrímleareal

Netto arealbehov ca. 70 kvm

Toaletter

Netto arealbehov ca. 60 kvm

Grupperom / kontor

Netto arealbehov ca. 60 kvm

3-4 flerbruksrom

Netto arealbehov ca. 160 kvm

Mulighet for en god utnyttelse gjennom fleksible løsninger med eksempelvis skillevegger.

Til sammen skulle dette gi et bygg med et nettoareal på 850 kvm. Regner vi med et standard bruttopåslag på 1,4 kommer vi til et bruttoareal på 1 190 kvm.

ØKONOMI

Prosjektet var i HØP 2020-2023 kostnadsberegnet til 37 mill. kroner inkl. MVA.

Beløpet 37 mill fremkom etter beregning av Prosjektil AS i 2016, og kvalitetssikret ved gjennomsyn av Stavanger kommunes medarbeidere i prosjektavdelingen.

Beløpet er nå økt til kroner 44 mill. etter en gjennomgang av Stavanger kommunes prosjektleder og Prosjektil, der prisstigning og en viss valuta konsekvens er lagt inn.

TOMT OG PLANARBEID

En utbygging ved Hafrsfjordsenteret vil kreve at man må bygge noe utover tomten som i dag er avsatt til menighetssenter og å gå noe over i det som i dag er gravlund (over steingjerdet). Kirkevergen har allerede skjermet dette området av gravlunden til en fremtidig utbygging ved at det ikke er plassert graver i hjørnet ned mot tomten for Hafrsfjordsenteret. Dette er gjort i forståelse med politisk nivå i Stavanger kommune. Det er imidlertid ikke gjort noen formelle vedtak knyttet til dette, og det er fortsatt ulike reguleringsbestemmelser for tomten hvor Hafrsfjordsenteret står og den del av gravlunden som en ser for seg må tas i bruk til et nytt kirkebygg. Det er Hafrsfjord sokn ved Stavanger kirkelige fellesråd som er eier av begge tomtene.

Det gjøres for tiden et arbeid inn mot disse reguleringsplanene. Dette er også viktig da Stavanger kommune er i gang med å lage en ny plan for området; *Plan 2424 Områdeplan Madla – Revheim*. Hafrsfjord menighet vil arbeide videre sammen med kirkevergen for å utarbeide en volumstudie med tanke på en søknad om en mindre endring til reguleringsplanen. En volumstudie vil si noe om arealer, volum, takhøyde, utenomhusområde, parkering etc. knyttet til utbyggingen. Det er ikke gitt at utbyggingen vil bli godtatt som en mindre endring, men en volumstudie vil uansett være en forutsetning i arbeidet opp mot reguleringsplanen. Et slikt arbeid vil også kunne si noe konkret om hvilke muligheter den tiltenkte tomten har i forhold til de behovene som menigheten har skissert.

HAFRSFJORD MENIGHETS VISJON ER AT VI SKAL VÆRE ET MØTESTED MELLOM GUD OG MENNESKER.

Den gamle kirken er viktig for menighetens og kommunedelens innbyggere. Her har svært mange blitt døpt, konfirmert og viet. Mange har også gravlagt flere av sine kjære fra den gamle kirken. Fortsatt vil det være svært ønskelig at ganske mange kirkelige handlinger skjer ut fra den gamle kirken.

Men i visjonene for menighetens liv og utvikling, inngår det som svært viktig at det bygges en ny kirkesal. Svært mye av det som er beskrevet ovenfor angående menighetens virksomhet og planer, kan bare gjennomføres på en god måte om det bygges ny kirkesal.

Fremtiden for Revheim ungdomsskole ved kirken er uviss. Men menigheten benytter stadig skolens gymsal når man ikke har plass nok selv. Menigheten ønsker å utvikle samarbeidet med skolen uansett dens fremtidige plassering, og ser det som sannsynlig at både kirken og skolen vil kunne benytte seg av en stor sal med plass til 500 personer.

Tyngdepunktet av bebyggelsen i kommunedelen er allerede i ferd med, og kommer de nærmeste årene til å forflytte seg til nærområdene rundt kirken. Dette vil gi kirken en svært sentral plassering omkranset av store nye boområder. Sammen med den store aktiviteten knyttet til Madlaspeiderne og Revheim ungdomsskole, ser menigheten at dette kan bli et flott og viktig senter i et ekspansivt område i kommunedelen.

Ønsket er at kirken kan være et "kulturhus" for kommunedelen, noe som ikke finnes i dag. Vi ser for oss flere konserter og foredrag av allmenn karakter og interesse. Videre kan et slikt bygg brukes til for eksempel musikkundervisning, revyer, korøvelser, band og dramagrupper.

3. Hausken kyrkje - kyrkjesenter – forprosjekt – avklaringsprosjekt.

Kostnad: Kr 500.000

Det har lenge vært et sterkt ønske om å få realisert et kirkesenter ved siden av flotte Hausken kyrkje. Dagens kirke er et tradisjonelt kirkebygg, men uten de muligheter som dagens menighetsarbeid legger opp til.

Det er ikke egnede rom med tilbud for barn, unge og voksne. Bygget vil gi muligheter for alle som bor i Rennesøy og på tvers av alle generasjoner. Det vil være positivt for oppvekstmiljøet i kommunedelen. Et nybygg vil kunne bli som en utvidelse av kirkerommet og et senter for menighetsarbeidet. Bygget er tenkt å inneholde en hovedsal med tilhørende fasiliteter. En ser også for seg at det får et moderne bårerom.

Det har vært en omfattende prosess omkring dette bygget i menighet og kommune. Det er en del forhold som må avklares (reguleringsbestemmelser, eiendomsavklaringer, plassering av bygg, forhold til utført arkitektkonkurranse, m.m.), Fellesrådet ser for seg et avklarings-/forprosjekt i 2022 og at dette vil avklare fremdrift og budsjett for kirkesenteret.

4. Hesby kyrkje – rehabilitering

Kostnad: Kr. 13.450.000

Hesby kirke er en langkirke i stein fra midten av 1200-tallet. Den står på vestsiden av Finnøy og har navnet etter gården Hesby.

I 1980 ble hele Hesby kirke, ute og inne, behandlet med en tett og hard sementslemming. I 1990 ble en tett plastmaling påført utenpå sementslemmingen, også på hele kirken ute og inne. Våre undersøkelser viser at behandlingen har vært skadelig for kirken. De tette overflatene medfører at fukt samles opp i de middelalderske murene og fører til forvitring av kalkmørtelen, samt skjemmende biologisk vekst ute. Det er derfor hevet over tvil at plastmalingen og sementslemmingen må fjernes så raskt som mulig for å hindre videre forfall. Ny overflatebehandling bør være tradisjonell kalkpuss og kalkhvitning, slik Riksantikvaren foreskriver for middelalderske steinkirker.

Det er også vesentlige skader på vindusomrammingen av jern som holder glassmaleriene mot øst i koret. Øvrige tiltak som anbefales på kirken har begrenset omfang og kostnad, det er foreløpig i rapportene ikke beregnet kostnader til utbedringer av service bygget eller eventuelle branntekniske forbedringer. Vi har derfor lagt til kostnader i prosjektet utover det som er medtatt i rapport. For Hesby gjelder det utbedring av servicebygg/bårerom.

Foreløpige rapporter (bygg og teknisk) viser kostnader for Hesby kirke samlet kr 16,2 mill. Det anbefales at restaureringen strekkes over en periode på 2-3 år pga. behov for opptørking av murverket. Det tillegges kostnader for servicebygg/bårerom kr 250 000,- eks mva.

Samlet tilskudd fra Riksantikvar og Stavanger kommune i 2020/2021 er på kr 3.000.000. Totalkostnad for prosjektet: kr. 13.450.000 (kr. 16.450.000 redusert med allerede bevilget kr. 3.000.000).

5. Sørbo kirke – rehabilitering.

Kostnad: Kr. 8.300.000

Sørbo kirke er en langkirke i stein fra midt på 1100-tallet på Rennesøy. Sørbo kirke har store problemer med saltforvitring innvendig, avskalling av puss utvendig og også skifertaket, som nå er 110 år gammelt, er modent for utskifting. Gjennom det siste 20 år har man brukt store ressurser på å pusse og kalke kirken utvendig og innvendig i tråd med offentlige anbefalinger. Dette har vært gjort fordi kirken siden 1800-tallet har vært gjennom en rekke hardhendte inngrep med sement som måtte «reverseres» for at ikke murverket over tid skal brytes ned.

Dessverre var det problemer med den nye, utvendige kalkpussingen nesten fra starten av for 20 år siden. Siden har det blitt flikket og reparert med bl.a. NHL (Natural Hydraulic Lime), spesielt på sørfasaden, uten at det har ført til nevneverdige forbedringer. Den nokså tykke pussen får fortsatt store avskallinger, den er delvis så glatt i overflaten at ny kalking ikke fester, og det er skjemmende fargeforandringer og mye organisk vekst på fasadene. Årsaksforholdene er ikke klarlagt i detalj, men de er åpenbart knyttet til fuktproblemer og for tette overflater. En kan fastslå at store deler av pussen ikke er ordentlig karbonatisert, og det flere år etter at den ble påført, noe som er svært uvanlig. Derfor er pussen ømtålig for frost og kan bare delvis oppfylle funksjonen som holdbar og vedlikeholds-vennlig «værhud» i det harde klimaet ytterst på Rennesøy.

Det er foreløpig i rapportene ikke beregnet kostnader til utbedringer av service bygget eller eventuelle branntekniske forbedringer.

Vi har derfor lagt til kostnader i prosjektet utover det som er medtatt i rapport. For Sørbo kirke gjelder det utbedring av servicebygg/bårerom og sprinkler anlegg.

Foreløpige rapporter (bygg og teknisk) viser kostnader for Sørbo kirke samlet kr. 8.550.000. Det anbefales at restaureringen strekkes over en periode fra 2021-2026 år pga. behov for overvåking underveis i prosessen.

Det tillegges kostnader for servicebygg/bårerom samt sprinkler anlegg, samlet kr. 750 000,- eks mva. Samlet tilskudd fra Riksantikvar og Stavanger kommune i 2020/2021er på kr. 1.000.000.
Totalkostnad for prosj.: kr. 8.300.000 (kr. 9.300.000 redusert med allerede bevilget kr. 1.000.000)

6. St. Petri kirke – behandling av fasader.

Kostnadsanslag 12.500.000 inkl. mva.

Vedlikeholdstiltak / investeringsprosjekt

St. Petri kirke

St. Petri kirke gjennomgikk en omfattende restaurering i perioden 2004- 2008. Som en del av dette prosjektet inngikk utvendig fasadebehandling.

Arbeidene med utvendige fasader var i hovedtrekk rehabilitering av vinduer og vindussmyg, fjerning av maling, rens av mur-liv, utkrasing av cementfuger som ble erstattet med fuger av kalkmørtel, samt ny malingsbehandling. Arbeid/utskift av fuger ble ikke utført over alt, men det ble gjort på store deler av fasadene. Etter forbehandling ble fasader malt 2 strøk med KEIM silikat maling etter ekspertenes anbefaling. Store deler av fasadene er utført med utenpåliggende pølsefuger som det også har vært tidligere.

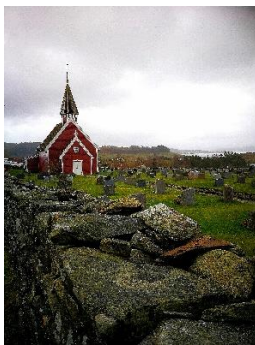
Det er slik at selv om det foretas omfattende arbeider og restaurering av fasader som også omfatter overflatebehandling med 2 strøk maling, må det uansett påregnes behov for vedlikehold i form av vask og ny malingsbehandling etter en tid. Klimabelastninger/påkjenninger som forurensing, sol, slagregn, langvarig nedfukting og frostspreng fører til nedbryting av «offer-sjiktet» (maling). Malingsbehandling blir anbefalt med 10-15 års intervall, avhengig av værbelastning på den enkelte fasade/side det gjelder. Blir ikke vedlikehold med ny malingsbehandling utført, kan det påregnes uønsket fuktinntrenging og frostskafer i mur. Det vil da pågå en gradvis nedbryting av mur-konstruksjon, med fare for enda mer vanninntrenging. Ved å utsette vedlikehold-intervall vil slike skader forsterkes og akselereres.

SKF har engasjert AKASIA som uavhengig konsulent i 2019 for å vurdere dagens tilstand, anbefale tiltak, og gi et kostnadsestimat. AKASIA har gjennomført befarings og vurderinger som er sammenfattet i en tilstandsrapport. Tilstandsvurderingen er utført basert på NS 3424 nivå 1. Rapport ble levert i februar 2020.

St. Petri kirke har store fasader og høye tårn, og det er behov for god sikring og planlegging for gjennomføring av slike omfattende arbeider. Til sammen er dette kostnadsdrivende og fører til relativ høy m2 pris sammenlignet med et «vanlig» lavbygg.

Arbeidene som er kostnadsberegnet av AKASIA består av prosjektering, byggeledelse, stillas, vask/rens, tildekking og maling 2 strøk.

AKASIA har beregnet kostnader for tiltaket til ca. 10 mill. eks. mva. (ca. 12,5 mill. inkl. mva.).

7. Rehabiliteringsprosjekt – Fire vernede kirker - Sjernarøy, Askje, Talgje og Hausken. Kostnad kr. 8.040.000

Sjernarøy kyrkje

Sjernarøy kyrkje er fra 1647 og har et rikt dekorert interiør av høy kvalitet. Kirken har kulturhistorisk høy verdi som en av de tidlige kirkene i århundret etter reformasjonen.

Kirken har gjennom århundrene vært utsatt for mye vær og vind og tilsvarende forfall og reparasjoner. Kirken slik den står nå er sterkt preget av en modernisering tidlig på 1900-tallet og en restaurering i 1955 som innebar en del gode tilbakeføringer og avdekking av de gamle dekormaleriene. Dessverre gjorde man også en del grep som har vært bygningsteknisk uheldig. Tilstanden er jevnt over god til tilfredsstillende. Det er likevel behov for å gjøre en rekke begrensede tiltak:

Det er avdekket feil og mangler med ytterkledning, yttertak, beslag, tårn, problem med noen fundament, etc.

Det er foreløpig i rapportene ikke beregnet kostnader til utbedringer av service bygget eller eventuelle branntekniske forbedringer.

Vi har derfor lagt til kostnader i prosjektet utover det som er medtatt i rapport. For Sjernarøy kirke gjelder det utbedring av servicebygg/bårerom.

Foreløpige rapporter (bygg og teknisk) viser kostnader for Sjernarøy kyrkje samlet kr. 2.450.000.

Det tillegges kostnader for servicebygg/bårerom kr 200.000 eks mva.

Samlet tilskudd fra Riksantikvar og Stavanger kommune i 2020/2021er på kr. 1.154.000.

Totalkostnad for prosjektet kr 1.496.000 (kr. 2.650.000 redusert med allerede bevilget kr. 1.154.000)

Totalkostnad avrundet til kr. 1.500.000

Askje kirke

Det er avdekket feil og mangler med ytterkledning, beslag, tårn, dører og vinduer etc.

Foreløpige rapporter (bygg og teknisk) viser kostnader for Askje kirke samlet kr. 2.100.000.

Det er foreløpig i rapportene ikke beregnet kostnader til utbedringer av service bygget eller eventuelle branntekniske forbedringer.

Vi har derfor lagt til kostnader i prosjektet utover det som er medtatt i rapport

Det tillegges kostnader for sprinkleranlegg kr 550.000 eks. mva.

Totalkostnad for prosjektet kr 2.650.000

Talgje kyrkje

Det lokalt organiserte vedlikeholdet omfatter også andre deler, som kirkegården, bårehus og servicebygg.

Istandsettingsarbeider

Dette er et svært verdifullt vedlikehold, men det har ikke omfattet en del bygningsdetaljer og andre forhold som nå krever oppmerksomhet. Først og fremst gjelder dette hjørnekvadre og vindusomramminger i kleberstein, enkelte lekkasjepunkter fra takene, opprydding på loftet – og ikke minst inneklimate.

Mange fuger i kleberstein-partiene er åpne, løse eller laget med for sterke sementblandinger. Det er derfor et behov for å nennsomt meisle og erstatte med kalkmørtel, slik at dette ikke blir steder der

mer fukt kan trenge inn i murene. Tilsvarende gjelder mindre lekkasjeproblemer ved skipstakets hjørner og i overgang kor/skip, som ses på kirkens loft som enkelte punkter med fuktinntrengning: I koret mot skipets gavl, ved takflatenes hjørner og i korets østgavl. Det er en del gamle skader på taktroa(undertak) som må holdes under oppsikt, men som ikke kan eller behøver å utbedres før hele taket legges om og tekkingen har ennå vesentlig restlevetid. Vindskiene må byttes ut med nye som slutter tettere og beslag på overgang mellom kor-tak og skipets gavl må utbedres.

I tillegg til arbeider med fuger omkring kleberstein, flikking på puss ute og reparasjon av lekkasjepunkter på tak og opprydning på loft (se over), vil vi derfor anbefale et undersøkelsesprogram over ca. 3 år med fokus på de nevnte forholdene.

Det er foreløpig i rapportene ikke beregnet kostnader til utbedringer av service bygget eller eventuelle branntekniske forbedringer.

Vi har derfor lagt til kostnader i prosjektet utover det som er medtatt i rapport.

Foreløpige rapporter (bygg og teknisk) viser kostnader for Talgje kyrkje samlet kr. 1.670.000. Det tillegges kostnader for servicebygget/toaletter 200.000 eks. mva.

Samlet tilskudd fra Riksantikvar og Stavanger kommune i 2020/2021er på kr. 333.000.

Totalkostnad for prosjektet kr. 1.537.000 (kr. 1.870.000 redusert med allerede bevilget kr. 333.000).

Totalkostnad avrundet til kr. 1.540.000.

Hausken kyrkje

Det er avdekket feil og mangler med ytterkledning, beslag, tårn, dører og vinduer etc.

Det er foreløpig i rapportene ikke beregnet kostnader til utbedringer av servicebygget eller eventuelle branntekniske forbedringer.

Vi har derfor lagt til kostnader i prosjektet utover det som er medtatt i rapport.

Foreløpige rapporter (bygg og teknisk) viser kostnader for Hausken kyrkje samlet kr. 1.600.000.

Det tillegges kostnader for servicebygg og sprinkleranlegg kr 750 000 eks. mva.

Totalkostnad for prosjektet kr 2.350.000.

8. Tasta kirke, utbygging/renovering – Kostnadsanslag: Kr 5.350.000

Bakgrunn:

Tasta kirke stod ferdig i 1977. Utformingen har påvirkning fra den tidens tenkning når det gjelder å skape lave terskler for beboerne i området. Den ble bygget med tanke på at det også kunne komme et 2. byggetrinn. Kirken er nå meget slitt og trenger fornyelse.

Det har skjedd en befolkningsøkning i Tasta sokn de senere årene. Denne befolkningsøkningen vil som følge av utbyggingsplanene på Tasta tilta. Det er etablert nye boliger på Tastarustå, og det er planlagt fortetting i Kalhammaren-området.

Stavanger biskop skriver i sitt visitasforedrag 23.02.2014 følgende:

«Tasta kirke er et bygg som har et tydelig behov for både rehabilitering og utvidelse. Stavanger kirkelige fellesråd har utvidelse av Tasta kirke på 5. plass på sin prioriteringsliste over større prosjekt. Det vil nok nøkternt sett ta flere år før dette prosjektet kan realiseres.

Jeg tror at vi i den aktuelle situasjon bør tenke i en 2-trinns modell: Tasta kirke beholder sin plass på prioriteringslisten, men må snarest mulig tilføres midler over fellesrådets vedlikeholdsbudsjett

med tanke på justering av eksisterende areal og en opprusting av kirkerommet. Den kanskje viktigste grunnen til at kirkerommet bør opprustes, er å møte de behov som ligger i trosopplæringen. For å vurdere hva som kan være tjenlig anbefaler jeg at Kirkerådets kirkebyggrådgiver trekkes inn for å gi råd i den videre prosessen. Dette gjøres i forståelse med kirkevergen, og i fellesskap vil vi fortsette å arbeide for å bedre forholdene.»

Innspillet må sees i lys av det opprinnelige ønsket om et byggetrinn 2 – som ble kostnadsberegnet til minst 54 mill. Denne utbyggingen er nå tatt ut av handlings- og økonomiplanen og erstattet med en enklere utbygging/utbedring til en anslått kostnad kr 5.000.000 en enklere løsning som menigheten selv også ønsker.

Tasta menighetsråd har levert forslag til løsning som kan dekke behovene for en tid uten den omfattende utbyggingen. Dette budsjettforslaget baserer seg på dette. En større utbygging av kirken i tråd med tidligere utredninger får eventuelt komme senere.

Planene er å utvide dagens kirkerom inn i foajen og at det etableres et nytt inngangsparti mot både kirkerom og kirkestue.

Det er også planer om bedre belysning og flere kontorer, men det også mulig at noe av dette kan bli tatt over ordinært driftsbudsjett.

Utvidelsen av kirken vil skje der hvor det i dag er hovedinngang og i prosjekteringsfasen bør infrastruktur til kirken planlegges og inkluderes. Det er naturlig at adkomst til kirken blir et tema i utbyggingsprosjektet og på den måten blir integrert i byggeprosjektet.

Forslag til begrenset utbygging anslått til ca. kr. 5.350.000 vurderes som realistisk.

9. Hundvåg menighetssenter. (Tidl. benevnt som Krosshaug) Flerbruksbygg. Kostnadsanslag: Kr 40.000.000 - (tidligere kr 72.000.000)

Nybygg:

Størrelse på prosjektet er på 1000 m² (reduert fra ca. 1 600m²) fordelt på to plan.

Estimerte prosjektkostnader etter nytt anslag er redusert 40 mill. (Fra 72 mill.) Konsulentfirma har utarbeidet et skisseforslag basert på mindre areal og revidert kostnadskalkyle.

Hundvåg menighet er en av de største menighetene i Stavanger og med et høyt antall kirkemedlemmer prosentvis. Hundvåg menighet har også et stort antall barn og unge som faller inn under trosopplæringsreformen, men har ikke tilfredsstillende lokaler. I 2001 ble det etablert en ny forsamling under Hundvåg menighetsråd som har holdt sine gudstjenester på Lunde skole. Fra 2017

var det ikke lenger aktuelle fasiliteter på Lunde skole, og forsamlingen har midlertidig holdt til på Skeie skole. Ved nedstenging våren 2020 flyttet gudstjenestene til Hundvåg kirke.

Allerede i 1998 ble det regulert tomt til kirkeformål på Lunde. I reguleringsplanen er den benevnt som «Grendehus/kirke». I 2008 oversendte Stavanger kirkelige fellesråd et innspill til tenkning om et kirkebygg. I 2009 og 2010 ble det arbeidet mer konkret med tanken om utskilling av et nytt sokn på Hundvåg. Tanken om soknedeling er nå skrinlagt. Dette bekreftes i vedtak i menighetsrådet 12. mars 2019: *«Menighetsrådet vedtar å følge innstillingen fra dialoggruppen, gitt i avsluttende rapport datert 11. januar 2019 slik at Hundvåg og Krosshaug menigheter nedlegges og oppstår som en Hundvåg menighet. Vedtaket er enstemmig. 1 blank stemme.»*

Behovet for en helhetlig løsning for kirkens virksomhet for Hundvåg er imidlertid økende. I stedet for kirke i tradisjonell forstand er behovet stort for et menighetssenter for allsidig bruk for hele Hundvåg menighet. Betegnelsen «menighetssenter» kan dermed være en god betegnelse for hva som ønskes. En tenker seg ikke at menighetssenteret skal vigsles til kirke, men ha et forsamlingsrom som kan brukes til ulike typer forsamlinger og møter.

Hundvåg kirke vil etter rehabiliteringen og utbygging, fortsatt ha begrensninger når det gjelder fasiliteter for ulike, sentrale menighetsaktiviteter. Særlig gjelder det barne- og ungdomsaktiviteter innenfor trosopplæringen. Hundvåg menighet vil med økt boligutbygging, få opp mot 12000-13000 kirkemedlemmer.

I aldersgruppen 0 – 18 år, som er satsingsområdet for trosopplæringsreformen, er det p.t ca 3000 med kirkemedlemskap. Disse skal etter trosopplæringsreformens planer møtes med et systematisk opplegg innenfor alle alderstrinn.

Det forutsettes at et menighetssenter kan kombinere ulike behov fra gudstjenester til aktiviteter for barn og unge, og at de større rommene kan brukes til flere formål med enkel omstilling. Det vil være et senter for satsing på gode tiltak for barn, unge, voksne og eldre som faller inn under kirkens diakonale, samfunnsmessige rolle. En tenker seg ikke at menighetssenteret skal vigsles til kirke, men ha et forsamlingsrom som kan brukes til ulike typer forsamlinger og møter for hele kommunedelen.

Et 12 år gammelt estimat bygget på den gang gjeldende planer ga en kostnadsramme på 70 mill. indeksregulert. Det var basert på et anlegg på 1600 m², som er maksimal utnyttelse av tomt. Det har vært gode grunner for å se på prosjektet med friske øyne.

Hundvåg menighetsråd har foreslått en ny løsning på om lag 1000 m² fordelt på to etasjer. Stavanger Eiendom mente at et slikt bygg kan best sammenlignes med et skolebygg (flere grupperom, en slags aula, toalettanlegg, universell utforming for publikum etc.). Holtekalkulasjonsnøkkelen opererer med en m²-pris på 29.000 for skoler (prisen justert fra 2013 til nå). Etter Stavanger Eiendoms siste erfaringstall (Eiganes skole) må man regne med en m²-pris på cirka 35.000 kr, evt. 40.000 siden et større bygg som Eiganes skole (7000 kvm) alltid er rimeligere enn et mindre bygg.

10. Jåttå gravlund, kapell /livssynsøpent seremonibyg.

Kostnad: kr 42.000.000 *

Fellesrådet legger til grunn at det skal bygges et livssynsøpent seremonibyg med bårerom på Jåttå gravlund. Det er ikke tilgjengelige livssynsøpne seremonibyg i søndre del av byen. At gravlundene både har et muslimsk gravfelt og gravfelt for hinduer aktualiserer behovet for seremonibyg. Antatt grunnflate er 450 m². Prisen er satt ut fra at bygget får 2 plan. Det settes av kr 2 mill. til opparbeidelse av utearealene. En antar at bygget blir realisert noe frem i tid. Korrigering for prisstigning må tas med når prosjektet nærmer seg realisering. Kostnadstall er fra 2010.* Bevilgning på kr20.000.000 i 2024 og restbevilgning i 2025.

11.Tasta gravplass, detaljplanlegging/utbygging 1.byggetrinn

Kostnad: kr 50.000.000

Stavanger kommune har regulert og ervervet et areal på ca 50 000 m² til gravplass på Ytre Tasta. Kommunen / Fellesrådet har helt siden 1980-tallet hatt planer for utbygging av gravplass på Tasta. Gravlundsplan 2013-2029 planla prosjektering av gravplassen gjennomført i 2018. Prosjektering er nå tenkt gjennomført i 2021-2022 og skal vise hvordan utbyggingen kan skje i flere byggetrinn og vise kostnadsoverslag.

Detaljprosjektering og oppstart av prosjektet med byggetrinn 1 med en kostnad på kr10.000.000 er foreslått 2025. Det foreslås at man setter av kr 30.000.000 i 2026 for å videreføre med restbevilgning på kr 10.000.000 i 2027.

12. Sunde kirke – Ungdomslokale (delvis egenfinansiert)

Kostnad: kr. 3.000.000

Sunde menighetsråd ønsker å få bygd et ungdomslokale til Sunde kirke.

Kvernevik/Sunde kommunedel satses det på fra Stavanger kommune, ikke minst innsats rettet mot barn og unge. Det ønskes å heve kvaliteten til barne- og ungdomstilbudet i området, da en kommer «dårlig ut» i levekårundersøkelsen.

Kirken er god på å bygge gode trygge mindre fellesskap som kan møte et stort behov for dagens unge. Unge i dag lengter etter å bli sett og å få tilhøre mindre trygge fellesskap, og dette er jo også kirkas store kompetanse – dette blir et mål med nybygget. Å bygge opp småfellesskap fra 12 år og opp til 25 år. I tillegg driver vi systematisk opplæring av ungdomsledere.

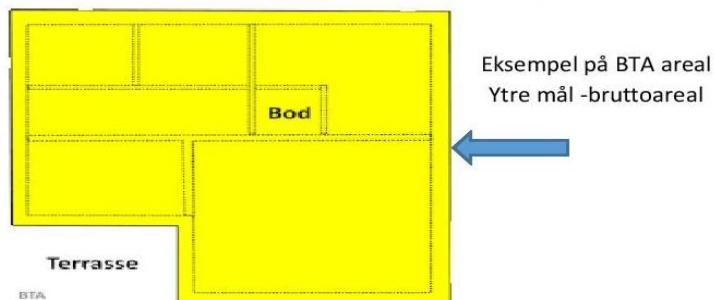
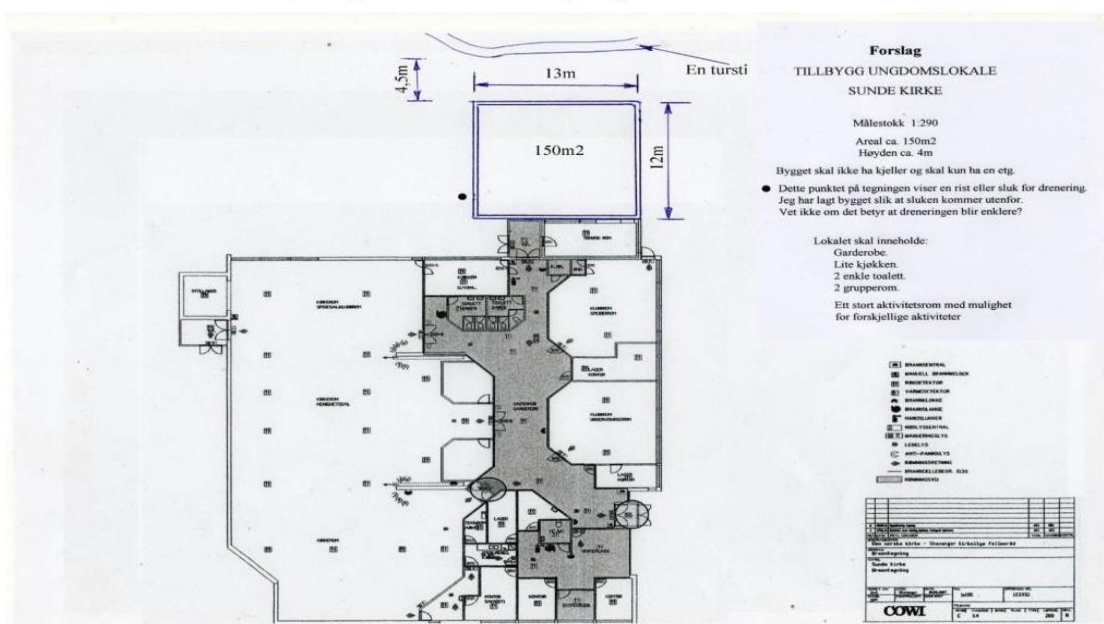
Sunde menighet er klare til å satse på konfirmanter og eldre ungdom sammen med nabomenigheter. Men de trenger et bygg som kan huse dette. Menigheten har jobbet frem planer og budsjett. De er også villige til å bruke avsatte midler for å få dette til; 2 millioner.

Utarbeidet av byggsjef Rune Langeland Rimestad					
TILBYGG SUNDE KIRKE - ESTIMERTE KOSTNADER PR 10.11.2018					
BTA 156m2 PRIS 5,1 MILL INKL MVA					
POST	BTA	BTA/EKS MVA	BTA/INKL MVA	SUM EKS MVA	SUM INKL MVA
1	156	26 000,00	32 500,00	4 056 000,00	5 070 000,00

Endring av forutsetninger kan ha utslag på pris

Følgende forutsetninger er utgangspunkt for estimatet, men ikke siekket ut:

- 1 Pris er et grovt estimat og må justeres i et eventuelt forprosjekt
- 2 At vann og avløp kan kobles til i teknisk rom
- 3 At takvann og drenering kan kobles til eksisterende
- 4 At kommunen ikke vil kreve fordrøyningsanlegg
- 5 Standard materiellvalg og utførelse
- 6 At det ikke er nødvendig å sprengje/meisle i fjell
- 7 At det ikke behøves omregulering av eiendom eller område rundt
- 8 Standard byggesøknad og saksbehandling
- 9 Det er ikke tatt med møblering eller kunstnerisk utsmykning

Bakgrunn

Sunde kirke ble bygget for 36 år siden og har et stort areal. Kirken er imidlertid ikke tilrettelagt med egnede lokaler for ungdomsarbeid, og dette har helt siden kirken var ny vært en utfordring. Med de store endringene samfunnet har gått gjennom fra kirken ble planlagt, og store endringer i samværsformer for ungdom viser dette enda klarere behov for nye lokaler tilrettelagt for ungdom. Alle våre barne- og ungdomsaktiviteter deler på kirkens to rom som er tilgjengelig, utenom kirkesaler som ikke er egnede til ungdomsaktiviteter. Dette er særdeles utfordrende når hver aktivitet har krav om at det ikke ligger «spor» igjen til neste aktivitet overtar lokalene. Rommene må i tillegg rigges om før og etter hver aktivitet, noe som medvirker til at det er dårlig egnet som faste ungdomslokaler.

Kommunedelen er i veldig forandring for tiden. Det foregår nå en utstrakt utbygging i Sunde/Kvernevik, og området vil få en betydelig økning i antall barn og unge.

Sunde menighet ønsker å være synlige i nærmiljøet, være et attraktivt og prioritert møtepunkt for ungdom, drive et robust ungdomsarbeid med samhandling og tilhørighet, flerkulturell dialog og trygt fellesskap utenom kirkerommet. Levekårsundersøkelsen for området peker på klare utfordringer, og Sunde menighet ønsker å være en bidragsyter og aktør som kan regnes med.

13. Grunnerverv av nytt areal tilknyttet Lagård gravlund

Det er leid areal sør for Lagård gravlund. Det settes i gang arbeid for å erverve dette areal, samt tilleggsareal til nytt drifts- og kontorbygg ved gravlunden.

14. Grunnerverv av nye gravlundsarealer på Hundvåg gravlund

Det er regulert inn ca. 25,5 dekar nytt gravlundsareal for utvidelse av Hundvåg gravlund. Arealet er kommunal grunn. Det er kostnadsberegnet til 12,3 mill. + renter.

15. Grunnerverv av nye gravlundsarealer på Revheim gravlund

Det er regulert inn ca. 10 dekar nytt gravlundsareal som støter inn til gravlunden i sør. Arealet er i privat eie, og areal må erverves før neste utvidelse for Revheim gravlund.

16. Utvidelse – Askje gravplass

Foreløpig gjennomgang viser at det vil bli behov for å utvide gravplassen på Askje noe fram i tid. De nærmere undersøkelser i året som kommer vil kunne dokumentere behovet mer konkret også tidsmessig. Prosjektet settes opp på listen for å synliggjøre behovet.

17. Nytt kirkesenter Jåttå (vest for Diagonalen)**Kostnadsanslag: Ikke estimert***Bakgrunn:*

Vi vet at det i området fra Jåttåvågen og vestover vil kunne komme opp til 10.000 nye beboere over en 15 – 20 års periode. 10.000 beboere gir grunnlag for utskillelse av et nytt kirkesokn etter dagens regelverk. Det fremdeles uavklart om en slik sokneutskillelse er nødvendig eller ønskelig. Det er imidlertid en klar forutsetning at det må etableres en form for kirkesenter mest mulig tilgjengelig og sentralt i de nye beboelsesområdene. Man må derfor ta høyde for behovet for kirke i utviklingsplanene for området

To alternativer

I forkant av den store utbyggingen i Jåttåvågen foreslo Hinna menighetsråd ideen om et bryggekapell kombinert med barnehage på en tomt like ved båthavnen i Jåttåvågen. Ideen ble lansert ut fra behov om å etablere et kirkelig senter i Jåttåvågen i en tidlig fase av utbyggingen. Forutsetningene for

tiltaket har imidlertid blitt helt endret. Hinna menighetsråd driver ikke lenger barnehage. Kombinasjonen er uaktuell.

Siden slutten på 1990-tallet har Stavanger kirkelige fellesråd fremmet behovet for en kirketomt i dette nye boligområdet. De siste årene har et område vest for Diagonalen pekt seg ut som en aktuell plassering.

Behovet for menighetslokaler til Hinna menighet i Jåttå-området er ikke blitt mindre. Samtidig er behovet for et ordinært kirkebygg med tradisjonelt seremonirom nedtonet. I tillegg ser man at det ut fra driftsmessige hensyn neppe vil være gunstig med flere anlegg i dette området.

Ettersom tiden er gått og planene for området vest for diagonalen er noe mer konkret, er det grunn til å ta stilling til hva som er mest hensiktsmessig plassering for et kirkesenter. Stavanger kirkelige fellesråd tok opp spørsmålet på ny i forarbeidene til HØP 2014-2017 og ba Hinna menighetsråd om ny vurdering av saken. Hinna menighetsråd har etter drøfting i menighetsrådsmøte 14. april.2013 vedtatt følgende uttalelse:

Hinna menighetsråd gjorde i ekstraordinært menighetsrådsmøte den 14.04.13 sak 28/13 følgende vedtak:

Hinna menighetsråd har fått forståelse for at menigheten må velge mellom tomt til bryggekapell og lokaliteter ved diagonalen vest. Menigheten frasier seg tomt til bryggekapell under forutsetning av at menigheten sikres lokaliteter ved diagonalen vest som kan nyttes til kirkelige aktiviteter, barne- og ungdomsarbeid, eldrearbeid, trosopplæringsarbeid etc. Samlokalisering må ikke være til hinder for de ulike former for aktiviteter.

Stavanger kirkelige fellesråd tar etter denne vurderingen ut Bryggekapell som post i sitt forslag til Handlings- og økonomiplan. I stedet inntreer posten Nytt kirkesenter Jåttå.

Dette tas inn i arbeidet med reguleringsplan for området med tanke på tomt/plassering. Fellesrådet vil utarbeide prospekt for dette tiltaket til neste års budsjettbehandling.

2.4 Kommentarer til renovering av Stavanger domkirke

Disse er skilt ut i egen oversikt etter samråd med Stavanger kommune.

Domkirken restaurering. Stavanger domkirke 2025

Samlet kostnad: Kr 321.600.000

Budsjett for Domkirken 2025 HØP 2022-2025

Det foreslås i tråd med prosjektgruppens planer og beregninger følgende bevilgninger for den neste planperioden:

2022: kr 70,13 mill.

2023: kr 49,96 mill.

2024: kr 28,72 mill.

Hovedplanen for prosjektet Domkirken 2025 er fastlagt og følges. Rekkefølgen på tiltakene fastsettes etter hensiktsmessighet. Fra mai 2020 til advent 2023 skal de innvendige arbeidene gjennomføres samtidig som det utføres utvendige arbeider. I denne perioden vil Domkirken være stengt, dette er en forsinkelse i forhold til tidligere på grunn av omfattende arkeologiske arbeidene. Det er i de oppgitte tall ikke tatt høyde for ekstrakostnader knyttet til de omfattende arkeologiske undersøkelsene i Stavanger domkirke. Utvidelse av prosjektets totale kostnadsramme vil bli fremmet som egen politisk sak til Stavanger kommune.

I et så stort prosjekt, må vi ta forbehold om forskyvninger.

De største tiltakene i 2022 vil være utvendige murarbeider og konservering av kleberstein, takarbeider, innvendige arbeider med gulv og tekniske installasjoner.

Nærmere redegjørelse for prosjektarbeidene finnes på www.domkirken2025.no

3 OVERSIKT OVER INNMELDTE ØNSKER OG BEHOV, MEN SOM IKKE ER PRIORITERT

I investeringsbudsjettet som er vår virksomhets handlings- og økonomiplan (HØP), er det prosjekter med relativt omfattende omfang som skal innarbeides/omtales.

Alle innkomne forslag blir vurdert ut fra omfang og sammenholdt med eksisterende HØP.

Prosjekter/innspill som administrasjonen innarbeider i sitt forslag til HØP vil bli innplassert i en prioritert rekkefølge. De innspill som ikke tas med i administrasjonens forslag til HØP, og som i omfang og kostnad naturlig kunne blitt et prosjekt i HØP, vil likevel bli omtalt i saksfremstillingen. Omtalen i saksfremstillingen vil da komme i tilfeldig/uprioritert rekkefølge.

Nedenforstående innspill er ikke innarbeidet i forslag til investeringsbudsjettet, de er likevel kommentert men da i tilfeldig rekkefølge.

Administrasjonen har fått en detaljert og god oversikt fra en del menigheter, med forslag og beskrivelse av tiltak som ønskes gjennomført. Flere av tiltakene er i omfang av en karakter som innebærer at de i større grad kan bli løst over virksomhetens driftsbudsjett, og ikke bli innarbeidet i HØP som investeringsprosjekt. Oversikten er likevel nyttig for administrasjonen for å få en oversikt over menighetenes ønsker, behov og prioritering. Den type tiltak som kan vurderes tatt over drift/vedlikehold vil bli vurdert og prioritert sammen med andre tiltak i våre bygg og i dialog med sokna v/daglig leder. Det utarbeides ikke egne prioriterte lister for hvert bygg rangert opp mot hverandre.

Prioriteringer skjer iht vedlikehold-strategi etter vedtak i fellesrådet.

- HMS, tilfredsstille myndighetskrav
- Stoppe vannlekkasjer og utbedre vannskader
- Utbedre skader etter hærverk og innbrudd
- Skallsikring, herunder håndtering av takvann, drenering og overflatevann
- Gjennomføre fastsatte kontroller med fastsatte intervall
- Forebygge svikt i bygningsdel og tekniske installasjoner
- Foreta tilstandsvurderinger med prioriteringer
- Så langt det er mulig utvikle og fornye installasjoner ihht behov

Prosjekt som i omfang og kostnad er relevante for vurdering inn i HØP, kommenteres for seg.

flyttes. Kirken er i praksis inneklemt. Menigheten har i sitt innspill til HØP 2021-2024 spilt inn et nytt forslag til løsning:

«Menighetsrådet foreslår å bygge en etasje over dagens kontorer, evt. med et lite utbygg. Dette kan gi oss de ekstra rommene vi trenger for at bygget skal bli mer hensiktsmessig. Menighetsrådet ser et behov for et stort ungdomsrom, 2 kontorer og et gruppe-/møterom».

Menighetens anliggende er begrunnet på følgende måte (her er kun tatt med et utdrag av behovsbeskrivelsen): Dagens bygg skaper problemer for både kirken og kommunedelshuset. Begge parter har vokst i volum og aktiviteter siden bygget var nytt. Kirken ble bygd med tanke på at kommunedelshuset skulle benyttes til kirkens aktiviteter. I praksis blir dette vanskeligere og vanskeligere å få til pga. stor aktivitet på både kommunedelshuset og i kirka. Behovet for mer plass blir mer og mer synlig og gjør hverdagen mer komplisert for alle aktiviteter og alle frivillige. Lagerplass er en utfordring. På grunn av lydforhold kan kun en av salene i kirken brukes om gangen (kirkerom – menighetssal – kirkestue), som igjen begrenser mengden aktivitet i bygget på samme tid.

Forslaget er ikke kostnadsberegnet.

Anbefaling: Menighetens innspill til ny løsning må vurderes i forhold til gjennomførbarhet, samt eventuelt kostnadsberegnes. Dersom en slik gjennomgang åpner opp for en ny og realistisk løsning, vil det måtte tas en vurdering på om tiltaket skal foreslås inn i kommende HØP-er. Dette må kobles opp mot avklaringer av eiendomsforholdene knyttet til bygget mellom kirken og kommunen, der en ser på ulike løsninger for dette konkrete bygget.

2 Gausel menighet ønsker heving av alterområdet

Vurdering: Det er ønskelig at forsamlingen bedre kan se dåpsbarn ved dåpshandlinger. Tidligere kirkebyggkonsulent Ove Morten Berge er konsultert ved befaring. Berge avviser det ikke, men anbefaler det heller ikke. Tiltaket vil påvirke arkitektens opprinnelige uttrykk. Det har vært en dialog mellom menighet og arkitekt, hvor det så langt ikke er kommet negative innspill til ønsket om heving av alterpartiet.

Behovet for bedre synlighet ved dåpshandlinger er forståelig. Et slikt tiltak må imidlertid ta hensyn til universell utforming etter fastlagte krav. I praksis betyr det vanligvis behov for rampe (trillevange) for rullestolbrukere. Det skal være maks stigning 1:20. Som et eksempel vil 3 stk opptrinn (ca. 45cm) kreve en rampe med lengde ca. 9 m. Rampe krever også 2 stk håndlistere på hver side av rampe i høyde 0,7 og 0,9 m. Et slikt tiltak vil dermed medføre relativt store inngrep i kirkerommet, og med tanke på både godkjenning og beregning av kostnader er det viktig å få frem skisser til løsning.

Menigheten har fått utarbeidet skisser som beskriver mulig løsning med tilhørende kostnadsoverslag, som vil kunne være grunnlag for en eventuell videre oppfølging av menighetens ønske. I den nåværende situasjon for både Stavanger kommune og Stavanger kirkelige fellesråd, finner administrasjonen ikke å kunne prioritere tiltaket inn iblant de tiltak som ved denne rullering av HØP prioriteres.

Anbefaling: Tiltaket vil derfor foreløpig ikke bli innarbeidet i den prioriterte HØP.

3 Gausel menighet ønsker å få etablert en innglasset takoverbygg/vindfang i tilknytning til kontorinngang.

Tiltaket ønskes iverksatt blant annet for å redusere energikostnader og for å beholde en rimelig grei varme i kontorfløyen gjennom vinteren. Prosjektet er beskrevet i eget skriv, og det er gitt et prisanslag på i overkant av kr 200.000.

Vurdering/Anbefaling:

Dette kan kobles mot vurderinger av eiendomsforhold mellom kirken og kommunen, der en ser på ulike løsninger for dette konkrete bygget.

Prosjektet vil bli vurdert over driftsbudsjettet sammen med andre behov i perioden.

Hinna kirke

1 Opparbeiding av uteområder

Kommentar: Arbeidet med oppgradering av uteområder er påbegynt og delvis gjennomført.

Eksempler på tiltak i prosjektet er parkeringsplass, etablering framlegg for fjernvarme og nedgravde søppelcontainere. Det er avsatt midler til videre arbeid med uteområdene. Utover dette kommenteres ikke dette prosjektet ytterligere i denne HØP.

2 Endring-/utbedringstiltak knyttet til kirkerommet.

Hinna menighetsråd har påminnet om sin henvendelse vedrørende en oversikt over investeringsbehov knyttet til kirkerommet. Vi gir her bare en kortfattet oversikt:

- a) Utskifting døpefont, lesepult og prekestol
- b) Arbeid med flytting av alteret nærmere kirkeskipet
- c) Renovere gulv i kirke-sal, støpt gulv.
- d) Fjerning av knelebenk/alterring
- e) Maling av tak i alter-parti og av hvite mur-søyler
- f) Ny belysning i alter-partiet
- g) Nye flyttbare knelebenker

Punktene ovenfor, sammen med utskifting av benkene, er anslått til en samlet kostnad på ca. kr 2.000.000. Det er et høyst grovt anslag.

Kommentar: Det er allmenn oppfatning at kirkerommet i Hinna er mindre funksjonelt enn ønskelig. Det fremstår også som slitt. Det er gitt innspill på spesifikke tiltak som ønskes gjennomført i kirke-sal, og hvor tiltakene samlet tilfredsstiller kravene til prosjekter i HØP. Pr i dag er antall prosjekt i virksomhetens HØP såpass mange og beløpsmessig så omfattende at vi vanskelig kan se at det isolert sett vil kunne påregnes å få gjennomført de foran beskrevne ønsker i den periode inneværende HØP er gjeldende for. Til det er det allerede alt for mange store gjennomarbeidede prosjekt som ligger inne og allerede langt foran i en kø/prioritering.

Utskifting av stoler har i mange tilfeller vært finansiert over menighetens eget budsjett, men med muligheter for tilskudd fra fellesrådet. Det er spilt inn til menigheten at de jobber videre med innhenting av priser på renovering/utskifting av stoler/benker.

Enkeltpostene i forslaget til rehabilitering av kirkerommet inneholder flere bygningsmessige tiltak, men også poster som ut fra sin art kan vurderes som menighetstiltak. Menigheten har blitt utfordret til å ta stilling til hva som eventuelt kunne være menighetens bidrag i saken, samt å komme med forslag til en prioriteringsliste. Menighetens vedtatte prioriteringsliste er formidlet, og er som følger:

Prioritering av tiltak

1. Reparasjon av altertavle.
2. Endringer i korparti
3. Kirkeparken etableres
4. Kirkebenker erstattes av stoler
5. Lysrigg
6. Erstatte gassoppvarming med vannbåren fjernvarme
7. Gulv i kirkerom

Prioriteringslisten gjør det langt enklere å vurdere om det er enkelttiltak som kan løses over det ordinære driftsbudsjettet. Prioriteringslisten danner et grunnlag for dialog med fellesrådsadministrasjonen v/byggsjef hvor man får vurdert om noe av dette kan være realistisk å gjennomføre innenfor de økonomiske rammer man har.

Punkter i MR prioriteringsliste er registrert og vil bli vurdert over driftsbudsjettet sammen med andre behov i perioden. I prioriteringslisten i HØP 2021-2024 var utbedring av lydanlegg øverst på listen, dette er nå utført. Deler av kirkepark/uteområde er utført med utvidelse og utvikling av parkeringsplass, nedgravde bosscontainere, gjerde etc.

Punktet som nå står øverst på MR prioriteringsliste gjelder glassmaleriet av Victor Sparre. Glass-maleriet er utført i en spesiell teknikk med betongfuger og glass. Byggsjef sammen med daglig leder har foretatt befaring av glassmaleriet. Relativt kraftige skader kan konstateres, bl.a. korrodert armering og «rustspreng» i sementfuger, samt knusing/sprekker i glass. Det er behov for ekstern ekspert vurdering av tilstand og kostnader. SKF tar sikte på å gjennomføre tilstand og kostnadsvurdering med ekstern hjelp i løpet av 2021. Reparasjon av glassmaleriet vil bli vurdert over driftsbudsjettet i 2022. (avhengig av nivået på skadeomfang/kostnadsvurdering)

Madlamark kirke

Bosshåndtering.

Madlamark menighetsråd skriver: Plassering av bossbeholdere ved kirken. Her trengs det et system som ivaretar sikkerhet i forhold til brann og annet, dessuten må det utarbeides en løsning som er mer ryddig og ordentlig.

Anbefaling: Dette blir ikke tatt i HØP, men daglig leder kan kontakte FR-administrasjonen for å få vurdert mulige alternativer.

Universell utforming.

Menighetsrådet har bedt om universell utforming i forhold til inngangspartiet og ber om at denne saken blir prioritert.

Vurderinger om prioritering:

Det vises til vedlikeholdsstrategi (innledning til kap 3.).

Eksempel på høyt prioriterte oppgaver er å stoppe vannlekkasjer og utbedring av vannskader. I 2020 ble vannlekkasjer prioritert utbedret i Madlamark kirke og i den prosessen ble det avdekket råteskader og behov for omfattende utbedringer av takteking, beslag og overlysvindu. Vi håper vi er kommet i mål med dette prosjektet som ble adskillig mer ressurskrevende en først antatt.

Til orientering er det en kjensgjerning at flere av våre bygg har slitt med til dels store lekkasjer, og utbedring av disse har pågått i 2020.

HMS og myndighetskrav er et høyt prioritert område og i den forbindelse ble lovpålagt klokkingringing utbedret i Madlamark kirke i 2020.

Universell utforming etter dagens regelverk er ikke mulig å oppnå i alle våre bygg, men det er et viktig område som har høy prioritet som kommer inn under begrepet HMS og myndighetskrav. Vi streber etter å forbedre forholdene i våre kirker og kapell så langt det lar seg gjøre. Universell utforming i forhold til inngangsparti i Madlamark kirke er registrert og vil bli vurdert over driftsbudsjettet sammen med andre behov i perioden.

SKF tar sikte på å gjennomføre utbedring av dette forhold i løpet av 2021.

St. Johannes kirke

1 Støyproblemer mellom kirkerom og underetasje – ønske om isolering i etasjeskillet.

Etter omfattende vedlikehold- og oppussingsarbeider ved St. Johannes kirke 2008-2009 er erfaringen at det er et økt støynivå mellom kirkedel og menighetssenter. Det problematisk å ha parallelle arrangementer i kirken og i menighetssenter-delen. Det er særlig vanskelig å ha arrangementer i menighetssenteret når orgelet er i bruk. Dette skyldes trolig:

- Teppene i kirken er fjernet.
- Gulvbelegg i kirken er fjernet.
- Fjerning av isolasjon i gulvet i kirken som følge av installasjonsarbeider.

Vurdering og anbefaling:

MR ønsker å få bedret lydisolering og akustiske forhold mellom kirkerom og det som kalles lillesal og klubbrom i kjelleren. Begge tiltak gjelder for de samme to rom.

Det er beskrevet en forverring av forholdene etter rehabiliteringen 2008-2009.

Konkrete punkt som kan ha hatt påvirkning er nevnt i tidligere HØP. Et annet moment er at orgelet ble fornyet under rehabiliteringen og har nå flere stemmer samt et «volumpotensiale» som er noe større enn tidligere.

Det er utfordringer med lydgjennomgang særlig mellom etasjene. Eventuelle tiltak kan vise seg å være relativt omfattende. Bruk/nytteverdi av enkelte av rommene er avhengig av at forholdene forbedres. Det er tidligere skissert en løsning som går ut på tilpassing av bruken av rommene, noe som vil kunne løse en del av problemene. Men det er også slik at en tilpasning av bruk/brukstider innebærer relativt store begrensninger

for de rom dette gjelder. Etter en ny vurdering på bakgrunn av befaringer, foreslår SKF at byggsjef gjennomgår saken påny og forsøker å finne løsninger og utarbeider et kostnadsestimat. Det må presiseres at ambisjonsnivået må være å forbedre forholdene sånn noenlunde tilbake til forholdene før rehabiliteringen. Det vil ikke være mulig å oppnå full lydisolering. En kan ikke sammenligne med dagens lydkrav i nybygg.

Kostnader som eventuelt besluttes å legges inn i lyddempende tiltak må veies opp mot nytteverdi. Det er svært vanskelig forut for gjennomgangen å ha en kvalifisert mening om det økonomiske omfang av tiltak som vil kunne gi et akseptabelt resultat. Det må aksepteres en viss risiko for at effekten ikke blir som forventet. Nettopp pga. usikkerheten bør kostnader være på et nivå som kan komme inn under driftsbudsjettet og ikke som investeringsprosjekt. På vanlig måte vil i så fall tiltaket også komme inn under prioriteringsvurderinger opp mot andre bygningsmessige tiltak innenfor virksomheten til SKF.

2 St. Johannes kirke -kontorfasiliteter

Kirkebygget rommer ikke kontor til alle ansatte, og menighetsrådet står ved tidligere søknad om ombygging/utbygging av kontorlokaler. Rent konkret er det spesielt fremmet ønske om ett nytt kontor samt et kombinert kontor/møterom. Behovet er knyttet til funksjoner som diakoni og trosopplæring.

Vurdering/Anbefaling: Arkitekten for menighetssenteret vurderte for ca. 10 år siden ulike fremgangsmåter for å øke antall kontorer i menighetssenteret. Et viktig krav er dagslys på kontorarbeidsplassen. Arealene i menighetssenteret og kirken eger seg ikke for å etablere nye kontor innenfor eksisterende areal. Han kunne ikke anbefale noe fullgodt alternativ. Eneste fullgode alternativ er å forlenge inngangspartiet til menighetssenteret slik at det kan gi rom for 2-3 nye kontorer. *Kirkelig virksomhet i Stavanger er i en periode med behov for videreutvikling og fornying. I den sammenheng vurderes samlokalisering mellom menighetsstaber kommunedelsvis. Det vil ikke være fornuftig å fremskynde en utbygging før en vet mer om det samlede ressursbehovet for kirkene i Storhaug kommunedel.*

3 St. Johannes kirke – problem med kirkebenker

Kirkebenkene er trukket med skinn som er festet med stifter. De senere årene er en plaget med at de løsner. Kirkegjengere kan dessverre oppleve det ubehagelig. Det er muligens mindre feste i treverket på grunn av uttørking som følge av benkevarmerne.

Vurdering: Det har vært gjennomført undersøkelser, og en har kommet frem til en mulig løsning på hvordan problemet kan rettes. Det er dessverre en relativt kostnadskrevende operasjon, så en må i samarbeid med leverandør finne ut hvordan vi på en best mulig måte kan ta dette arbeidet etappevis. Samlet kostnad er beregnet til kr 450.000 ekskl. mva.

Anbefaling: Det må avklares hvordan dette tiltaket praktisk kan deles opp i etapper, og en må deretter vurdere muligheten for å utføre dette tiltak over driftsbudsjettet. En tar sikte på å få utbedret noen av de verste benkene i 2021.

4 St. Johannes kirke – ønske om demping av etterklang i menighetssenterdelen:

Vurdering: En mulig løsning her er støydemplingsplater i tak og/eller vegger for å redusere etterklangen i rommene. I den nye menighetssalen i Hinna kirke har det vært gjennomført et slikt tiltak med hell. Hinna menighetsråd har selv bekostet dette og formet løsningen. St. Johannes menighetsråd har ikke satt opp noe kostnadsoverslag for dette arbeidet. Det må gjøres etter en faglig befaring.

Anbefaling: Saken settes ikke inn i HØP-en. En mulig løsning er å montere akustikkplater der det kreves. Dette gjøres ikke uten nærmere vurderinger og tilpasning til driftsbudsjettet.

Samlet sett er punktene under St. Johannes kirke en videreføring av de behov som tidligere er meldt. Det er gjort undersøkelser, og «underveisarbeider», men det er ikke konkludert på hvorvidt tiltak på en kostnadmessig forsvarlig måte vil kunne gi resultater som står i stil med investeringen. Det må arbeides videre med lydutfordringene i kirken.

Det tas sikte på å få utført en vurdering av lydforholdene av lyd/akustiker konsulent våren 2021. Det er satt av et beløp til lydtiltak og vi tar sikte på mulige tiltak kan bli igangsatt høsten 2021. Nytte/kost vurderinger etter mottatt rapport fra lydkonsulenten vil bli avgjørende for eventuell igangsetting av tiltak.

Tasta kirke:

Tasta menighetsråd har ventet lenge på at noe skal gjøres og behovet er stort, og ber Stavanger kirkelige fellesråd om at følgende saker blir ~~tatt~~ forsøkt gjennomført ved bruk av midler fra driftsbudsjettet.

1. **Maling av tak** i foajeen med lys farge – fortrinnsvis hvit
2. **Utbedring av lyskildene** i kirkerommet.
3. **Lysning av panel** i kirkerommet.

Vurdering/kommentar:

Disse punktene vil bli gjenstand for vurdering inn mot driftsbudsjettets mange andre behov, og allerede i 2021 er det planer om å få gjennomført pkt. 1 som vil lysne forholdene i foajeen.

Sjernerøy, Hesby og Talgje sokn:

Administrasjonen har fått en detaljert og god oversikt fra de tre sokna, med beskrivelse av tiltak som ønskes gjennomført. Flere av tiltakene er i omfang av en karakter som innebærer at de i større grad vil bli løst over virksomhetens driftsbudsjett, og ikke blir innarbeidet i HØP. Oversikten er likevel svært nyttig med tanke på kartlegging knyttet til byggene som tidligere hørte inn under Finnøy kyrkjelege fellesråd. Den type tiltak som kan vurderes tatt over drift/vedlikehold vil bli vurdert og prioritert sammen med andre tiltak i våre bygg og i dialog med sokna v/daglig leder.

Prosjekt som i omfang og kostnad er relevante for vurdering inn i HØP, kommenteres for seg.

Det er igangsatt tilstandsanalyse av byggene Sørbo kirke, Hausken kirke, Askje kirke, Hesby kirke, Talgje kirke og Sjernerøy kirke. Planen var at ferdige rapporter med kostnadsvurderinger skulle være klare i løpet av mars mnd. På grunn av koronasituasjonen er prosjektet utsatt til mai 2021.

Vi har fått delrapporter som sier noe om utbedringsbehov og kostnader.

I løpet av 2020 og 2021 har vi etter søknad fått tilskuddsmidler fra Riksantikvaren til utvalgte delprosjekt for de nevnte bygg. En forutsetning for tilskudd er at SKF supplerer med 40% av finansieringen av de konkrete prosjekt det er søkt om. SKF har fra Stavanger kommune fått på plass den del av finansieringen, og med det som bakgrunn vil vi gå i gang med planlegging av prosjektene våren 2021 og utførelse så snart som mulig.

Når det gjelder spesielt Hesby kirke vil en restaurering / utbedring av skader kreve langt mer enn så langt tildelte tilskudd, og vil naturlig bli lagt inn i HØP som et investeringsprosjekt. Vi vil uansett ta sikte på å starte restaureringsprosessen med de midlene vi pr i dag har fått tildelt.

Talgje kyrkje:

Nytt orgel – langsiktig prosjekt hvor det er etablert en egen innsamling for delvis finansiering.

Vurdering:

Administrasjonen ønsker ikke å fremme nytt orgel i Talgje kyrkje som eget punkt i HØP-en nå, med de økonomisk stramme tider vi står foran.

Mosterøy og Rennesøy sokn:

Innspel om nytt kyrkjesenter i tilknytning til Hausken kyrkje er omtalt i eget punkt i HØP.

Det vises for øvrig til punkt om rehabilitering av verneverdige bygg i «gamle Rennesøy og Finnøy kyrkjelege fellesrådsområde» som er kommentert under Sjernerøy, Talgje og Hesby sokn. Innholdsmessig gjelder akkurat det samme for kirkene Sørbo, Askje og Hausken.

Nytt orgel i Hausken kyrkje og Utstein Klosterkirke.

Det eksisterende orgelet i Utstein klosterkirke er overmodent for utskifting. Det blir i løpet av mai 2020 erstattet med kororgelet som har stått i Stavanger domkirke (der det skal anskaffes nytt kor-orgel).

Det er gitt en midlertidig godkjenning av riksantikvaren på denne flyttingen. Planen er at det på sikt må skaffes midler til nytt orgel i klosterkirken. Håpet er at dette hovedsakelig skal finansieres av gaver/eksterne sponsorer. Det er i april 2021 inngått kontrakt om kjøp av «kisteorgel» til klosterkirken, etter gave fra Sparebankstiftelsen SR-bank. Dette som første del av et nytt orgel.

«Kororgelet» er vurdert av eksterne konsulenter som godt egnet for en plassering i Sørbo kirke.

Administrasjonen ønsker ikke å fremme nytt orgel i Hausken kyrkje som eget punkt i HØP-en nå, med de økonomisk stramme tider vi står foran.

Vardeneset kirke:

Oppgradering lydanlegg:

Dette er under arbeid våren 2021.

Flygel:

Vurdering/kommentar:

Det har vært anskaffet flere flygler til ulike kirkebygg i Stavanger de siste årene, og dette har blitt finansiert gjennom innsamlede midler, søknader til stiftelser/legater og gjennom delvise tilskudd fra ulike instanser.

Innkjøp av flygel til Vardeneset kirke blir i denne omgang ikke løftet inn i den prioriterte listen over prosjekt i HØP.

Bårerom, parkeringsplass og generell utbygging og tilrettelegging.

Vurdering/kommentar:

Menigheten tar opp flere punkter knyttet til arbeidet med å få etablert gravplass på Tasta (i nærheten av Vardeneset kirke). Det trekkes da frem en del behov som knyttes til økt bruk av kirken ved begravelser når Tasta gravplass er ferdigstilt. Dette prosjektet er foreløpig ikke gitt en ferdig forpliktende plass i HØP fra kommunens side, og av erfaring tilsier det at dette prosjektet ligger noe frem i tid.

Vi finner derfor ikke grunn på det nåværende tidspunkt å løfte disse konkrete innspill inn i vårt forslag til HØP, og tenker at dette vil kunne være noe mer aktuelt å vurdere ~~på ny~~ når prosjekt utbygging av Tasta gravplass er vedtatt fra kommunens side.

Bekkefare kirke:

Bekkefare har anmodet om å få koblet eksisterende SD-anlegg i kirken opp mot «Medarbeideren» som er virksomhetens kalendersystem. Dette vil vi måtte jobbe videre med innenfor rammen av ordinært driftsbudsjett.

Vurdering/kommentar:

SKF tar sikte på en nærmere vurdering og mulig gjennomføring i 2021.

På den måten vil vi skaffe oss erfaring og grunnlag for også å vurdere en slik styring i flere av våre bygg. Prosjektet vil bli vurdert over driftsbudsjettet sammen med andre behov i perioden.

Generell kommentar for innmeldte behov og ønsker:

I tillegg er det meldt inn en del saker fra flere av menighetene som er av en størrelsesorden og art som tilsier at de håndteres over ordinært budsjett, det være seg mindre vedlikeholdsoppgaver eller innkjøp av diverse inventar, utstyr eller søknad om tilskudd til lydanlegg og kjøkkeninnredninger.

4 VOLUMØKNINGER I DRIFTSBUDSJETTET 2022 – 2025

4.1 Administrasjonens forslag til volumøkninger i driftsbudsjettet 2022-2025

PRIOR	TEKST/ÅRSTALL	2022	2023	2024	2025
1	Økning av midler til vedlikehold	400	800	1000	1000
2	Diakonale stillinger 2 årsverk	1450	1450	1450	1450

Det følger en tekstlig omtale av disse prioriterte volumøkningposter i punkt 4.2.

4.2 Kommentarer til administrasjonens forslag til volumøkninger

1. Økning av midler til vedlikehold av bygninger. Kr 1.000.000

Kommentarer:

Stavanger kirkelige fellesråd fikk i 2017 en volumøkning på vedlikehold på kr 200.000. Dette er innarbeidet i det Stavanger kirkelige fellesråds driftsbudsjett.

Stavanger kirkelige fellesråd disponerer i dag ca. kr 4.000.000 (inkl. volumøkning i 2013, 2016 og 2017) til vedlikehold av kirkelige bygninger. Bygningene som er under forvaltning av fellesrådet omfatter kirker, kapeller, menighetssentre og driftsbygninger på gravlund. Til sammen dreier det seg om ca. 34.700 m2 bruksflate. Dette utgjør kr. 115,00 pr. m2 til vedlikeholdsformål i 2018. (Økt fra kr78/m2 2009 til 107/m2 2010)

Fra 01.01.2020 omfatter Stavanger kirkelig fellesråds bygningsmasse alle bygg som frem til 31.12.2019 ble forvaltet av de tre fellesrådene: Finnøy kyrkjelege fellesråd, Rennesøy kirkelige fellesråd og Stavanger kirkelige fellesråd.

I budsjettene fra Finnøy og Rennesøy kirkelige fellesråd er det avsatt svært begrensede midler til vedlikehold av 2700 kvadratmeter.

Nærmere bestemt ca. kr 120.000 for 2018 og 2019 i Rennesøy kirkelige fellesråd sitt budsjett, og kr 150.000 for Finnøy kyrkjelege fellesråd sitt budsjett.

Dette tilsvarer faktisk ikke mer enn kr 100 pr m2.

Tatt i betraktning at bygningene ligger spredt på forskjellige øyer som kun har fergesamband vil det helt naturlig være høyere kostnader med å vedlikeholde disse byggene enn lett tilgjengelige bygg i bykjernen. Det er mulig at en del vedlikeholdsarbeider har vært utført på dugnad eller på annet vis ikke er synliggjort i budsjettene vi har fått oss forelagt. Men gitt forutsetninger om en forsvarlig forvaltning av bygningsmassen, er det tvingende nødvendig å fremme behov for volumøkning på vedlikeholdsmidler.

Det er å bemerke at kirkebygg omfattes av en egen beregning på grunn av volum som for tiden anslås til kr 350,- pr. m2. Dette innebærer at det er større kostnader ved å vedlikeholde kirkebygg enn bygg som omfattes av NS 3454. Det er viktig å understreke at bygg som Domkirken, St. Petri kirke, St. Johannes kirke, Frue kirke, kapellene og lignende kommer inn under den utvidede norm. Arbeidskirkenes kirkerom og møtesaler er i samme kategori, mens arbeidskirkenes kontoravdelinger og lignende kommer inn under NS 3454 normen.

Dette vil bety som eksempel at en kirke som St. Petri etter kirkebygnormen på kr 350,- pr. m2 vil tilsvare et beløp på kr 646.000 for St. Petri kirke. Dette vil alene utgjøre i underkant av 1/6 av dagens tilgjengelige vedlikeholdsmidler.

Ved forespørsel om heving av vedlikeholdsbudsjettet, har vi valgt å legge oss på et nøkternt nivå, som er samsvarende med det som kommunen har på sine egne bygg.

Vi ber derfor fortsatt om en økning til vedlikehold på kr 1.000.000. Det vil sammen med midlene til de tre tidligere fellesråd føre til et nivå tilsvarende ca. kr 150,- pr. m2.

2. Diakonale stillinger – kirkens omsorgsarbeidere.

Vi ser et økende behov for kirkens diakonale innsats i de ulike kommunedelene, samt i sentrum. Kirken i Stavanger har høy kompetanse på og lang tradisjon for å drive utadrettet omsorgsarbeid for å motvirke utenforskap og ensomhet, og å bidra til livsmestring, integrering, åpne fellesskap og god psykisk helse. Diakonien har som oppgave å vise omsorg for hele mennesket fra vugge til grav, både forbyggende og helende, gjennom fokus på åpen og skjult nød. Med våre kirker spredt over hele den nye kommunen er vi tett på de lokale utfordringene, mens Domkirken, St. Petri kirke og tilgangen til Nygata bedehus (Ukirke) sikrer et sterkt nærvær i sentrum.

Kirkens diakoni er tuftet på frivilliges engasjementet og dugnadsånd. I kirken settes frivilligheten og diakonien i system, ulike initiativ koordineres og dagsorden settes lokalt ut fra lokale blikk på hvor behovet er størst. Men kirkens diakoni må ledes. Det kreves dyktige fagpersoner som evner å gå inn i utfordrende situasjoner, og som kan gi frivillige medarbeidere nødvendig trygghet og kompetanse. Personalressursene i Stavanger kirkelige fellesråd styres derfor i retning av et mest mulig utadrettet diakonalt arbeid, med særlig vekt på å utløse en økt frivillig innsats i befolkningen. Dette foregår gjennom oppfordringer til diakonalt fokus i alle stillingskategorier i menighetene, men det er også nødvendig med særlige stillinger knyttet til kirkens omsorgsarbeid.

De nye kommunedelene, Finnøy og Rennesøy har ingen diakonstillinger. Heller ikke alle menigheter i gamle Stavanger kommune har diakonale stillinger, som Stokka, Kampen og Bekkefare. Andre har diakon eller diakonimedarbeider i en mindre stillingsprosent eller basert på innsamlede midler, som diakonstillingen på Gausel og ungdomsdiakonstillingen på Hundvåg.

Også Stortinget verdsetter kirkens diakoni som en viktig og aktuell investering i lokalsamfunnet. Stortinget bevilget både i 2018, 2019 og 2020 midler til Den norske kirke, øremerket diakoni. For å søke om disse midlene må en lokalt kunne finansiere 50%. Så her vil økt tilskudd kunne bli doblet fra statlige midler via Stavanger bispedømmeråd. En kan også se for seg et spleiselag med lokalt innsamlede midler. I 2020 fikk Stavanger kirkelige fellesråd tildelt midler til Ukirkediakon fra Stavanger bispedømmeråd.

Vårt ønske om en volumøkning på 200% stilling til diakonale stillinger i Fellesrådet, kan således utløse mer enn to reelle stillinger.

Prosjektet «Kirken i Stavanger mot 2020» konkretiserte de diakonale behovene under følgende temaer:

- Psykisk helse og ensomhet blant 16-30-åringene.
- Integreringsarbeid i lokalmiljøet i en befolkning med stadig mer interkulturell bakgrunn. Benytte kirkens religiøse og åndelige kompetanse også til å møte, anerkjenne og invitere til møteplasser for mennesker med annen religiøs tilhørighet.
- Behov for samtaletilbud med lav terskel ved små og store livskriser.
- Tilrettelegge for relasjonsbygging i en befolkning og et bo-mønster der stadig færre kjenner naboen.
- Å møte en aldrende hjemmeboende befolkning med kirkelig nærvær også når sykdom og alderdom eller psykisk helse gjør det vanskelig å oppsøke kirker og forsamlingshus på eget initiativ.

- Å skape samtalerom for eksistensielle spørsmål og videreutvikle tilbud om bl.a. sorggrupper og palliativ omsorg.
- Å være en pådriver for å følge opp nye lokale initiativ blant frivillige medarbeidere som ønsker å drive konkret omsorgsarbeid i sitt nærmiljø og i sentrum.

Ved nye ansettelser vil spisskompetanse på ett eller flere av disse områdene vektlegges. Hver stilling vil knyttes til én til tre menigheter, tilsvarende kommunedelene, men skal være fagressurser i hele Fellesrådsområdet. Geografisk plassering av nye diakonistillinger vil gjøres etter en vurdering basert på ønsket om et best mulig tilbud i hele den nye kommunen.

Hva med andre stillingskategorier? Kirkens mangfoldige arbeid skal videreutvikles og blomstre i årene framover. Det er selvsagt ønskelig å øke flere stillinger til fulltidsstillinger. Menighetsrådene i hele kommunen har gitt innspill om sine behov for økte ressurser innenfor de fleste områder. Dette gjelder bl.a. kantor-stillinger som pga. små stillingsprosenter i liten grad får utvikle potensialet for kor- og kultursatsing i sitt lokalmiljø. Det er dessuten få kateket- og menighetspedagogstillinger, noe som begrenser potensialet for refleksjon, dialog og undervisning i en befolkning med stor interesse for eksistensielle samtaler og verdispørsmål. Det er imidlertid ikke tvil om at i den perioden vi nå er inne i, i større grad er preget av å finne måter å tilpasse oss de nye reduserte kommunale bevilgninger, enn å få økte bevilgninger til nye stillinger.

Vi fastholder likevel et prioritert fokus på diakonale stillinger, da vi mener dette i størst grad møter kirkens og samfunnets behov, og er best egnet til å utløse ny frivillighet og slik bidra til omsorgsfulle nærmiljøer og menigheter.

Med vennlig hilsen
STAVANGER KIRKELIGE FELLESRÅD

Rune Skagestad
Kirkeverge

Den norske kirke
Stavanger kirkelige fellesråd
Kirkevergen

Stavanger kirkelige fellesråd, Postboks 201, 4001 STAVANGER

Hesby sokn, Heidi Bø Sangedal

Talgje sokn, Heidi Bø Sangedal

Sjernerøy sokn, Heidi Bø Sangedal

Rennesøy sokn, Jørn Eric Gabrielsen

Mosterøy sokn, Jørn Eric Gabrielsen

Bekkefaret menighet, Sigurd Olav Lende

Domkirken og St. Petri menighet, Kamilla Eikeland Bergstrøm

Gausel menighet, Silvia Slenes Andersen

Hafrsfjord menighet, Eli Dorteia Taunton

Hillevåg menighet, Solveig Myklatur

Hinna menighet, Torbjørn Opsahl

Hundvåg menighet, Solveig Bryngelsson

Kampen menighet, Kari Arnøy

Madlamark menighet, Berit H Sørli

St. Johannes menighet, Signe Wolden

Sunde menighet, Marius Rambjørg

Stokka menighet, Kari Arnøy

Tasta menighet, Torill Teigland Sødal

Tjensvoll menighet, Else Rasmussen

Varden menighet, Kari Wathne Motland

Vardeneset menighet, Torill Teigland Sødal

Dato

Deres ref

Sid

Journal

Arkiv

Saksbehandler

27.01.2022

Arne S. Mossige, 97688334

BUDSJETTARBEID 2023 - HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN (HØP) 2023-2026 FOR STAVANGER KIRKELIGE FELLESRÅD.

Vi har startet opp budsjettarbeidet for budsjettåret 2023, og virkningene av kommunale kutt i 2021 vil fremdeles prege dette arbeidet.

Det budsjettarbeid som skal gjennomføres frem mot behandling i fellesrådet i april 2022 omfatter også handlings- og økonomiplan (HØP) for perioden 2023-2026.

Budsjettforslaget skal behandles i Stavanger kirkelige fellesråd våren 2022. Det er budsjettforslag fra kirkelig fellesråd som danner grunnlaget for hva kommunen utreder av midler til kirkelig virksomhet. Budsjettskrivet går til alle menigheter/sokn i fellesrådet, samt ledergruppen ved kirkevergekontoret.

Vanlig praksis er at det ved utarbeidelsen av årsbudsjett for kommende år, samt økonomiplanen for kommende fireårsperiode, tas utgangspunkt i vedtatt årsbudsjett for inneværende år, samt vedtatt økonomiplan for inneværende planperiode.

Vi er opptatt av å få med oss mest mulig av de behov som er relevante for budsjettforarbeidet. Det dreier seg ikke minst om behov for større bygningsmessige investeringer. Det vil eksempelvis være rehabiliteringer, større reparasjoner, ombygginger, universell utforming, forbedringer/endringer av funksjonalitet i bygning, nybygg, orgelsaker, høytaleranlegg osv. Videre er arbeidet med handlings- og

Adresse

Klubbgata 1
 Postboks 201
 4001 Stavanger

Telefon

51 84 04 00

Org.nr

NO 976 993 403

økonomiplanen tidspunktet for å gjennomtenke, og å fremme eventuelle behov for volumøkninger eller nye stillinger. Volumøkninger kan f. eks. gjelde permanent økt behov for midler til vedlikehold, som vi i Stavanger kirkelige fellesråd de senere år har arbeidet for å få gjennomslag for inn mot kommunens behandling av HØP-en, og hvor vi fra 2022 fikk en økning på kr. 400.000. Videre fikk Stavanger kirkelige fellesråd fra 2022 innvilget volumøkning med en diakonstilling.

På denne bakgrunn ber vi om innspill fra **alle** menighetsrådene/soknene i Stavanger, slik at vi kan få et så godt grunnlag for budsjettarbeidet som mulig. Innspill til HØP vedrørende gravplass vil for Stavanger sin del ivaretas og koordineres av gravplasssjef.

Vi ber om at svar på denne henvendelse gis så snart det er ferdig behandlet i den enkelte menighet/det enkelte sokn, og senest 24. mars 2022 (men svært gjerne tidligere om mulig).

Nye prosjekt som krever et betydelig forarbeid i form av kalkulasjoner, vurderinger, avklaringer rundt eiendomsforhold eller reguleringsbestemmelser vil nok kunne ha vansker med å bli med i den handlingsplan som legges fram for Stavanger kirkelige fellesråd 27. april 2022. Slike saker vil en eventuelt kunne ha en grundig og ryddig saksbehandling på fram mot neste rullering av HØP-en.

De investeringer som allerede er vedtatt av Stavanger kommune, vil ligge til grunn for det arbeid som nå skal gjøres ved utarbeidelse av ny HØP for Stavanger kirkelige fellesråd. Arbeidet med de ulike prosjekt vil/bør skje i samarbeid med relevante fagpersoner i fellesrådsadministrasjonen. I en del tilfeller vil det også være behov for å ha drøftinger med relevante instanser i kommunen i forkant av endelig behandling.

Det innkomne materialet fra de forskjellige enheter vil bli satt opp i en prioritert rekkefølge, hvor det vil kunne bli aktuelt å foreta ny kostnadsberegning før tiltak kan plasseres inn i den øverste del av prioriteringslisten. Dette for å sikre at vi ikke innarbeider prosjekter med høy prioritet, som i etterkant viser seg å ha feil kostnadsramme.

Det skal på sikt også utarbeides en langtidsplan med 16 års tidshorisont, og de som helt konkret kjenner til tiltak eller prosjekter som vil være aktuelle for en slik svært langsiktig investeringsplan, kan spille disse inn i den prosess vi nå kjører for HØP 2023-2026.

Vi ber om at tiltak der menigheten selv (eller andre enheter) kan finne frem til et rimelig korrekt kostnadsnivå, faktisk også blir kostnadsberegnet før oversendelse til fellesrådet. Dersom en ønsker å drøfte sider ved de eventuelle prosjektene frem mot presentasjon, kan relevant saksbehandler ved fellesrådenes administrasjon kontaktes.

Det vil som for tidligere år være naturlig å understreke at kommunens økonomiske situasjon er preget av mange og store investeringsbehov, noe som vil ha betydning for hvor store økninger vår virksomhet vil kunne forvente å få på sine budsjetter. De budsjettkutt, og forskyvninger i investeringsprosjekter som kommunen vedtok i desember 2021, vil naturlig nok ha betydning for de ulike prosjekters prioritering/plassering i denne rullering av HØP. De signaler kommunen har gitt er tydelige på at man har en stram økonomi, og det vil derfor være viktig at alle gjør grundige vurderinger rundt hvilke prosjekt man faktisk mener reflekterer reelle behov, og som er nødvendige for videre drift.

Det er også viktig å være oppmerksom på at den pågående koronapandemien har påvirket kommunens økonomiske handlingsrom, noe kommunen selv også har understreket ved flere anledninger. Dette ber jeg om at alle tar med seg inn i behandlingen av de ønsker og behov man velger å spille inn i arbeidet med HØP 2023 til 2026.

Det er grunn til å ha en betydelig grad av nøkternhet i hvilke forventninger menigheter og gravplasser kan ha i forhold til hvor mange prosjekter det er realistisk å forvente gjennomført i kommende år.

Vi vil minne om at det kun er beløpene for det første året i **kommunens HØP** som er bindende.

Forslagene som enhetene nå ønsker å fremme for kirkelig fellesråd ved rullering av HØP-en, bør/må være grundig vurdert opp mot hensiktsmessighet, nytte og ha en tydelig begrunnelse for hvorfor nettopp dette tiltaket forsvarer å bli med inn i det forslag som skal oversendes til Stavanger kommune.

Tiltak som er meldt inn tidligere, og som ikke har kommet inn på de tidligere prioriterte investeringsoversikter, bes sendt inn på nytt dersom de fremdeles ansees for å være relevante prosjekt. Man trenger ikke fornye tekst og argumentasjon, men synliggjøre hvorvidt prosjektet fremdeles ønskes vurdert og innplassert i HØP.

De prosjekt som ble tildelt midler i Stavanger kommunes budsjettvedtak for 2022 i desember 2021 er:

• Domkirken 2025	kr. 53.000.000
• Hesby kirke - rehabilitering	kr. 7.500.000
• Sørbo kirke - rehabilitering	kr. 1.700.000
• Ventilasjonsanlegg, utskifting i eksisterende bygg	kr. 4.200.000

Til slutt vil det være naturlig å opplyse om at det fra Riksantikvaren er bevilget midler til flere av de verneverdige byggene i Rennesøy og Finnøy samt til Stavanger domkirke og Bispekapellet. Dette bidrar sammen med kommunale bevilgninger til at vi nå kan starte opp flere prosjekt som har blitt tilstandsvurdert og hvor det trenges utbedringer etter mange års vedlikeholdsetterslep.

Med vennlig hilsen

Arne Sigurd Mossige
Ass. kirkeverge/økonomisjef

Stavanger kirkelige fellesråd, Rune Skagestad
Stavanger kirkelige fellesråd, Elin Kras Myklebust
Stavanger kirkelige fellesråd, Rune Langeland Rimestad
Stavanger kirkelige fellesråd, Sissel Bryne Hedland
Stavanger kirkelige fellesråd, Katrine Pedersen
Stavanger kirkelige fellesråd, Andreas Borge Håmsø

Vedlagt til informasjon, saksfremlegg for Stavanger kirkelige fellesråds behandling av handlings- og økonomiplan (HØP) for 2022 til 2025.

DEN NORSKE KIRKE

Bekkefarene menighetsråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Sigurd Olav Lende	60	20/00701-5	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
Bekkefarene menighetsråd	11/22	08.02.2022

Ny diakonistilling, hvordan bør den disponeres

Vedlegg:

Ny diakonistilling.msg

Saksframlegg

Fellesrådet har fått bevilget midler til en ny diakonistilling. Vi blir bedt om å komme med innspill på hvordan en skal benytte denne stillingen. I forslaget til vedtak argumenteres det for å bruke stillingen på et overordnet nivå for å koordinere og strategisk satse diakoni i hele fellesrådsområde.

Et eksempel på en slik stilling som har blitt opprettet for ikke så lenge siden er kommunikasjonsrådgiveren på FR. Lokalt hos oss er vi ikke i tvil om at vi har fått mye mer igjen for den stillingen sentralt enn om vi hadde fått økte stillingsressurser på 10 % lokalt. Han gir oss kompetanse å spille på og hjelper oss å gjennomføre oppgaver lokalt. Vi har noen å gå til når det lugger. Han søker opp utstyr og anbefaler innkjøp. Strømmingen som vi har gjort i Bekkefarene, hadde vi ikke fått til uten den støtten. Også i forbindelse med negativ tilbakemelding på menighetsblad var han til uvurderlig hjelp for å komme videre på en konstruktiv måte.

Det krever en arbeidskultur lokalt for virkelig å dra veksler på slikt samarbeid. Tenkning krever at en lokalt også har en kultur for å hente inn hjelp for å hjelpe til med å komme i gang og få ting til og ikke vente at sentralt ansatt person skal komme og gjøre ting så vi kan slippe. Vi tror vi er flinke til det i Bekkefarene og etterlyser tilsvarende hjelp når det gjelder diakoni.

Forslag til vedtak

Bekkefarene MR er glade for at FR inviterer til innspill om hvordan denne stillingen bør disponeres. Det er veldig flott at vi får tilført mer ressurser og vi må gjøre vårt beste for at de blir disponert på en måte som gir mest mulig igjen for ressursene.

Bekkefarene MR mener det er strategisk lurt å bruke denne anledning til en overordnet gjennomgang for hvordan vi, menighetene i fellesskap, bør benytte diakonene og stillingene innen diakoni. I vår menighet har vi frivillige som tar seg av mye av det som vi regner med diakoner gjør i andre menigheter. Dersom vår menighet får tilført ressurser i form av en stillingsressurs rettet mot diakoni, vil det nok fort komme en forventning om at ansattdiakonen skal overta i det minste hovedansvaret, for det som de frivillige gjør i dag. Det tror vi ikke er lurt. Dersom de frivillige derimot får støtte, veiledning og ikke minst hjelp til nyrekruttering, tror vi det vil være mer fruktbart. Kanskje noen av de menighetene som i dag ikke har diakon kan tjene som eksempler på hva frivillige kan bidra med av diakonale tjenester, å være en kilde til inspirasjon til å overlate mer arbeid til frivillige. Vi tror det er lurt å arbeide strategisk for å frigjøre diakonene for flest mulig av de oppgavene som i stor

utstrekning kan gjøres av frivillige. Diakonene bør kanskje spesialiseres innenfor ulike målgrupper og fagområder. Slik kan de brukes først og fremst til opplæring og utrustning av frivillige som i så stor grad som mulig bør utgjøre første linje inn mot de ulike målgruppene.

Ungdomsdiakoni

Særlig innenfor ungdomsdiakoni er det naturlig med tett oppfølging i u-kikre. I alle fall for de sentrumsnære menighetene bør denne tjenesten med ungdomsdiakon i Ukirke formidles som en ressurs en kan dra veksler på også ute i menighetene. I tillegg bør de være en ressurs å vise til og å få hjelp av når de frivillige kommer i situasjoner de opplever som krevende. Det skal bli veldig spennende å se hva vi kan få ut av Follow me samarbeidet og det videre arbeidet i U-kirke. Det tror vi kan utgjøre et godt fellesskap som utrunder ungdommer til tjeneste i egne menigheter. Her også trengs det god kompetanse på ulike områder som sosiale medier, rus, ensomhet og ikke minst en trygg tros og verdiforankring som kan gi ungdommene våre frimodighet til å ønske å leve, og til å gi livet videre til nye generasjoner.

Utenforskap og fattigdom

Samarbeidet med NAV og kommunen i Hjerte for bydelen og julegaveaksjonen er noe som er aktuelt i hele kommunen. Vi mener det er fornuftig om dette arbeidet blir koordinert av noen som har mandat til å lede dette arbeidet samlet.

Eldrearbeid.

Vi etterlyser et overordnet strategisk arbeid rettet inn mot sykehjemmene. Det nyeste store sykehjemmet ligger kanskje i et av de sokn som har minst ressurser til å håndtere de oppgavene som følger med. Hvordan kan de diakonale tjenestene koordineres slik at oppgavene blir jevnere fordelt og menighetene blir bedre i stand til å håndtere oppgavene i hele kommunen? Det tror vi er et viktig spørsmål å stille i denne prosessen.

Uten at vi har hørt dette fra diakonene selv, kjenner vi til opplevelsen av at å være ansatt med tjeneste i en menighet binder en fort til menigheten. Det er der en bygger relasjoner og bruker sin arbeidstid. Engasjement som favner oppgaver i andre sokn, kan fort oppleves som konkurrent til det arbeidet en opplever at en egentlig er ansatt for å gjøre i menigheten. Det som skjer i menigheten, er underlagt menighetsrådets kontroll. Engasjement utenfor menigheten har ikke MR samme autoritet over, og det er både fristende, og det oppleves som ens egentlige mandat, å bestemme at de stillingsressursene en rår over, i størst mulig grad skal brukes i eget sokn. Dette kan skje selv om en felles satsing i det lange løp kanskje vil bety mer totalt sett, men også for eget sokn. Vi mener vår organisering på denne måten gjør det vanskelig å arbeide strategisk og helhetlig for hvordan en skal håndtere det diakonale arbeidet i fellesrådsområde. Vi tror det vil være strategisk lurt å benytte den nye stillingen inn mot slike sentrale og koordinerende oppgaver. Så ser vi at anklagene fort vil komme om økt administrasjon og at det er i menighetene arbeidet må gjøres og det er der vi trenger ressursene. Vår målsetting med dette innspillet er at en får mer igjen også lokalt for å styrke fellesskapet i dette. Det vil bli en del av utfordringen at en klarer å synliggjøre hvordan felles satsing bidrar mer lokalt enn fordeling av stillingsressurser i den enkelte menighet. Vi mener at den nye stillingen bør benyttes strategisk på en slik måte at flere diakoner kan få hjelp til å overlate flere oppgaver til frivillige. De frigjorte ressursene bør brukes til å avdekke mer av nøden i samfunnet vårt å finne nye måter å veie til å avhjelpe den. Her er Hjerte for bydelen det eksemplet vi kjenner best, for hvordan det har skjedd i senere tid. Litt av problemet her er at diakonen som har drevet dette frem gjennom eget engasjement opplever at det krever så mye at de oppgavene hun ellers har blir skadelidende. Tenk om hun kunne fått hjelp og veiledning til hvordan hun med frimodighet kan overlate flere av de andre oppgavene til frivillige og ettersom nye rutiner er etablert og nytt arbeid kommer på plass er det kanskje noe av dette også som like gjerne kan gjøres av andre. Vi tror at en også når det gjelder diakoni trenger en utvikling er den bruker ansatt ressurser mindre til å gjøre oppgavene men mer mot å finne ut hvilke oppgaver som bør gjøres og av hvem.

Fra: Rune Skagestad
Sendt: torsdag 27. januar 2022 15:43
Til: Berit Håland Sørli; Cathrine Pedersen Vidnes; Eli Dorthea Taunton; Else Rasmussen; Heidi Bø Sangedal; Jan Steinar Halås; Jørn Eric Gabrielsen; Kamilla Eikeland Bergstrøm; Kari Arnøy; Kari Motland; Marius Rambjør; Signe Wolden; Sigurd Olav Lende; Silvia Slenes Andersen; Solveig Bryngelsson; Solveig Myklatun; Torbjørn Opsahl; Torill Teigland Sødal
Kopi: Katrine Pedersen; Arne Sigurd Mossige; bjorg
Emne: Ny diakonistilling

Kjære daglig ledere,

På dagens daglig leder møtet stod det en sak, som jeg dessverre ikke fikk tatt opp. Derfor denne eposten.

Stavanger kommune har som dere vet gitt ekstra midler til ny diakon. Dette er en fast økning i driftsbudsjettet fra 2022.

Tildelingen kom på bakgrunn av søknaden som ble sendt fra fellesrådet til kommunen i mai 21. Dere har fått denne søknaden oversendt tidligere i dag, ifm epost om HØP arbeidet for 2023. Se pkt4.2 (side 37-38) i vedlegget.

Jeg henter fra søknaden:

Vi ser et økende behov for kirkens diakonale innsats i de ulike kommunedelene, samt i sentrum.

De nye kommunedelene, Finnøy og Rennesøy har ingen diakonstillinger. Heller ikke alle menigheter i gamle Stavanger kommune har diakonale stillinger, som Stokka, Kampen og Bekkefare.

Andre har diakon eller diakonimedarbeider i en mindre stillingsprosent eller basert på innsamlede midler, som diakonstillingen på Gausel og ungdomsdiakonstillingen på Hundvåg.

Prosjektet «Kirken i Stavanger mot 2020» konkretiserte de diakonale behovene under følgende temaer:

- Psykisk helse og ensomhet blant 16-30-åringer.*
 - Integreringsarbeid i lokalmiljøet i en befolkning med stadig mer interkulturell bakgrunn. Benytte kirkens religiøse og åndelige kompetanse også til å møte, anerkjenne og invitere til møteplasser for mennesker med annen religiøs tilhørighet.*
 - Behov for samtaletilbud med lav terskel ved små og store livskriser.*
 - Tilrettelegge for relasjonsbygging i en befolkning og et bo-mønster der stadig færre kjenner naboen.*
 - Å møte en aldrende hjemmeboende befolkning med kirkelig nærvær også når sykdom og alderdom eller psykisk helse gjør det vanskelig å oppsøke kirker og forsamlingshus på eget initiativ.*
 - Å skape samtalerom for eksistensielle spørsmål og videreutvikle tilbud om bl.a. sorggrupper og palliativ omsorg.*
 - Å være en pådriver for å følge opp nye lokale initiativ blant frivillige medarbeidere som ønsker å drive konkret omsorgsarbeid i sitt nærmiljø og i sentrum.*
- Ved nye ansettelse vil spisskompetanse på ett eller flere av disse områdene vektlegges. Hver stilling vil knyttes til én til tre menigheter, tilsvarende kommunedelene, men skal være fagressurser i hele Fellesrådsområdet.*
- Geografisk plassering av nye diakonstillinger vil gjøres etter en vurdering basert på ønsket om et best mulig tilbud i hele den nye kommunen.*

Dere ser at det er sagt mye viktig om prioriteringen til denne nye stillingen i søknaden, uten at det er bestemt hva og hvor.

Kirkevergen vil på grunnlag av denne søknadsteksten jobbe frem en en saksfremstilling og en anbefaling for Fellesrådet. Kirkevergen vil også basere sitt saksfremlegg på kirken omsorgsplanen for Stavanger som fellesrådet har jobbet med flere ganger i 2021.

Det er fellesrådet som skal fatte en beslutning om hvor stillingen skal opprettes (evt fordeles på 2-3) og fokus på stillingen. I forkant av beslutningen skal ADMU uttale seg.

Jeg ser for meg at dette blir en sak på fellesrådet i 27. april.

Har menighetsrådet/AU i menighetsrådet innspill i denne saken, så er dere velkommen til å komme med dem. Frist er 1.mars.

Beste hilsen

Rune

Rune Skagestad

kirkeverge i Stavanger
Klubbgata 1, 3. etg., 4013 Stavanger
+47 46 50 44 77

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger kirkelige fellesråd

Mer himmel på jord | www.kirken.stavanger.no

DEN NORSKE KIRKE

Bekkefarene menighetsråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Sigurd Olav Lende	421	21/02753-7	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
Bekkefarene menighetsråd	12/22	08.02.2022

Gjennomgang av program og samtale om strategi for visitasen

Saksframlegg

Visitasen er en flott anledning til å få et blikk utenfra, på hvordan vi jobber og hvordan menigheten fungerer. Det er på flere måter en hjelp til å finne utviklingspotensial og utvikle strategier for det videre arbeidet i menigheten. Vi skriver årlig årsmelding. Den blir fort noe rutinemessig. Denne gangen skal vi skrive en egen forrapport til visitasen, den har noe lengre perspektiv og bygger delvis på det som ble sagt under forrige visitas. Skriveprosessen i seg selv hjelper oss å se de lange utviklingstrekkene i menigheten, noe som igjen beskriver i hvilken retning vi beveger oss. **MR må gjerne komme med innspill til momenter som er viktige å legge vekt på i rapporten.** Forrapporten skal hjelpe biskopen til å forberede seg. Det er om å gjøre at den blir skrevet slik at biskopen får best mulig forkunnskaper om hvordan menigheten er og fungerer. Det igjen vil påvirke hva hun vil legge vekt på i samtaler med stab og MR. Er det ting som MR ønsker spesielt å ta opp med biskopen er det en mulighet til å få et mer forberedt svar om vi har klart å flette utfordringen inn i forrapporten.

Stab har hatt møte med prost 1. februar, der gjennomgang av programutkastet var hovedsak. Vi fikk gode tilbakemeldinger på det vi har fått på plass og våre vurderinger av innhold og planer. Programmet er i ferd med å komme på plass (programutkastet ettersendes fredag). Det ventes deltagelse fra MR på en del av programpostene. Blant annet vil MR leder få tilbud om egen samtale med biskopen.

Et tema som er spilt inn er samarbeidsområde og eventuell å slå sammen flere menigheter. Det er kanskje naturlig at det kommer opp som en egen sak i MR. Biskopen har noen føringer for det møtet så det må vurderes opp mot hva vi finner plass til, hvor omfattende den samtalen kan bli.

Forslag til vedtak

MR ser frem mot visitasen og gleder seg til å få høre biskopens vurderinger av arbeidet menigheten. Vi ønsker å benytte visitasen som en anledning til å styrke kirke-skole samarbeidet og ellers som grunnlag for videre strategiutvikling i menigheten.

DEN NORSKE KIRKE

Bekkefarene menighetsråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Sigurd Olav Lende	65	20/00698-4	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
Bekkefarene menighetsråd	13/22	08.02.2022

Invitasjon til å bli med i "Sammen som kirke i hele verden"

Vedlegg:

Kjære menighetsråd, misjonsutvalg og stab.msg

Saksframlegg

Fra stab sin side har vi ofte tenkt at vi er flinke til å integrere misjon i helhetstenkingen i menigheten. Vi har misjonsavtale som har vært rettet mot menighetsbygging slik aksjonen foreslår. I tillegg til andre prosjekt vi er og har vært med i. Det er lett å tenke at denne aksjonen primært er for andre menigheter som ikke har dette like på plass som vår. På den annen side er det noen ressurser som gjøres tilgjengelige i denne aksjonen, som kanskje kan hjelpe oss å bli enda bedre på dette. Ut fra invitasjonen ser det ut som dette er en årlig aksjon. Det er dermed relevant å vurdere om en heller skal prioritere å delta ved en senere anledning.

Daglig leder sin vurdering er at vi har et større prosjekt rundt visitas denne våren. I tillegg har vi ambisjoner og behov for å komme videre med egen givertjeneste. På bakgrunn av at vi i utgangspunktet er forholdsvis opptatt av misjon vurderes det som feil for oss å hoppe på et større engasjement rundt «Sammen som kirke i hele verden» denne gangen.

Forslag til vedtak

Bekkefarene MR setter pris på misjonsorganisasjonenes store engasjement for å skape mer himmel på jord internasjonalt. Vi ser oss som en menighet som er delaktige i denne tjenesten og opptatt av at evangeliet formidles til alle folkeslag. Takk for tjenesten som organisasjonene står i! Denne gangen opplever vi det likevel for krevende for oss å gå for en større aksjon til sommeren. Vi vil legge et av våre misjonsoffer i aksjonsperioden slik at det blir anledning for de i menigheten som ønsker deltagelse og som fagner dette opp fra NMS direkte får anledning til å gi sitt bidrag gjennom menigheten.

Fra: Infosenter Stavanger <infosenter@nms.no>
Sendt: onsdag 26. januar 2022 08:36
Emne: Kjære menighetsråd, misjonsutvalg og stab
Vedlegg: Takkebrev Sammen som kirke i hele verden avtalemenighet januar 2022.docx; Takkebrev Sammen som kirke i hele verden avtalemenighet jan 2022.pdf

Kjære menighetsråd, misjonsutvalg og stab

TAKK for at vi står **sammen** som kirke, lokalt og globalt gjennom misjonsavtalen dere har med oss. Sammen med kristne i alle land bidrar **dere** til «Mer himmel på jord».

Det dere gjør, er nettopp det Kirkemøtet oppfordrer til.

En stor sak på Kirkemøte -21 var «*Den norske kirkes globale oppdrag*».

I vedtaket kom Kirkemøtet med en sterk oppfordring til lokalmenighetene i Dnk om å være med å synliggjøre og styrke kirkens globale oppdrag.

Menighetene bes om å:

- ha minst en misjonsavtale
- forsterke de globale perspektivene i dåps- og trosopplæringen

- øke bruken av ressurser fra søsterkirker og økumeniske organisasjoner,
- styrke samarbeidet med misjonsorganisasjoner
- stimulere givertjeneste
- øke ofringer, særlig til kirkebyggende arbeid i søsterkirkene.

Aksjonen «**Sammen som kirke i hele verden**» er nettopp et redskap til dette.

Aksjonens mål er å gi **hjelp til å styrke menighetens eget misjonsengasjement** gjennom avtalen menigheten din allerede har.

Koronapandemien fører til dramatiske og uoversiktlige endringer i verden, noe som også vil påvirke samarbeidskirkene våre i lang tid framover.

I 2021 tok 183 menigheter over hele landet del i aksjonen, både fysisk og digitalt – og gjorde en konkret innsats for samarbeidet med våre søsterkirker gjennom menighetens misjonsavtale. Vi vil med dette **takke** menighetene som var med på aksjonen «**Sammen som kirke i hele verden**» i 2021 for innsatsen.

Tilsammen ble det samlet inn i overkant av 1,6 millioner kroner.

Samtidig vil vi **oppfordre** flere menigheter til å melde seg på :

Årets «Sammen som kirke i hele verden» aksjon går fra

26.05. Kristi himmelfartsdag til 24.06. Sankthans.

Planlegging av aksjonen

Nå er det viktig å gjøre et godt forarbeid i menigheten, for aksjonen.

Her er noen enkle sjekkpunkter:

- Ta saken opp i menighetsrådet, misjonsutvalget og stabsmøtet
- Bruk misjonsutvalget, eller opprett en aksjonsgruppe rundt aksjonen
- Begynn planleggingen av aksjonen i 2022
- Sett det inn i menighetens årshjul
- Påmelding på www.kirken.no/sammen fra **07.03.22**

Følg med der, samt på www.nms.no/sammen

Mer informasjon kommer på disse sidene, og vil også bli sendt dere.

Dette var første gladmelding om at din menighet får **ekstra redskap og hjelp** til å sette misjon på dagsorden i 2022.

Gleder oss til å samarbeide om misjonsavtalen deres videre.

Med vennlig hilsen og takk
fra

May Lisbeth Hovlid Aurdal
Mobiliseringsansvarlig menighet | NMS
+47 45224738 | www.nms.no

DEN NORSKE KIRKE

Bekkefarete menighetsråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Sigurd Olav Lende	700	22/00585-1	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
Bekkefarete menighetsråd	14/22	08.02.2022

Ny prosedyre for hvordan nye kirkebygg godkjennes

Vedlegg:

Kirkerådets godkjenning av nye kirker – veiledning og retningslinjer for saksbehandlingen

Saksframlegg

Kirkerådet har sendt informasjon om nye rutiner for godkjenning av nye kirkebygg og tomter for ny kirke.

Forslag til vedtak

Bekkefarete MR ta saken til orientering

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

Rundskriv
Nr. 1 – 2022

Til menighetsrådene og de kirkelige fellesrådene

KIRKERÅDETS GODKJENNING AV NYE KIRKER – VEILEDNING OG RETNINGSLINJER FOR SAKSBEHANDLINGEN

I medhold av kirkeordningen § 23 fjerde ledd skal Kirkerådet godkjenne oppføring av ny kirke. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan. Kirkerådet har overtatt departementets rolle som godkjenningsinstans, jf. kirkeoven § 21.

De kirker som godkjennes av Kirkerådet i medhold av nevnte bestemmelse, vil få status som kirke i kirkerettslig forstand, jf. kirkeordningen § 19, og vil bli omfattet av det særskilte regelverket for kirker. I dette rundskrivet ønsker Kirkerådet å gi veiledning, anbefalinger og retningslinjer om de viktigste elementer i saksbehandlingen, og om hva en søknad skal inneholde.

Kirkerådets kirkebyggrådgiver vil kunne bistå søker med råd og veiledning. Det anbefales å ta tidlig kontakt for å planlegge søknadsprosessen.

1. Søknadsprosedyre i to trinn

Til forskjell fra departementets tidligere praksis ved godkjenning av nye kirkebygg, vil Kirkerådet dele sin godkjenning i to trinn: først behandles valg av tomten, deretter utforming av bygg og finansiering av dette. Kirkerådet mener dette svarer best til kirkeordningens bestemmelse i § 23.

Godkjenning av tomt for ny kirke vil da bli gitt når valg av tomt faktisk avgjøres lokalt og når dette valget kan påvirkes av Kirkerådet. I mange tilfeller kan det gå flere år fra tidspunktet der tomten blir satt av til ny kirke og frem til byggeprosjektet er modent for godkjenning.

For pågående saker der tomten allerede er bestemt, for eksempel gjennom vedtatt reguleringsplan, vil Kirkerådet akseptere at godkjenning av tomt behandles under ett sammen med godkjenning av selve kirkebygningen og finansieringen av den. Dersom det skal anlegges ny gravplass sammen med en ny kirke, må det være en egen prosess for godkjenning av gravplassen. Se gravplassloven § 4 første ledd.

2. Tidspunkt for søknaden – hvor modent bør prosjektet være?

Trinn 1 - tomten

Ved søknad om godkjenning av tomt, vil planene for den nye kirken typisk være nokså skissemessige. Fokuset i denne fasen er beliggenheten og en overordnet vurdering om aktuelle tomter kan være egnete som kirketomt. Det er likevel viktig å ha definert de viktigste premissene for nybygget, herunder et realistisk romprogram for kirken. En enkel volumstudie vil være til stor hjelp for å vurdere om det er plass til de ønskete funksjonene på tomten.

Prosessene som leder frem til at kommunen setter av en tomt til en ny kirke, vil variere fra sted til sted. Initiativet vil som regel komme fra den lokale menigheten som fremmer behovet for et nytt kirkebygg. Målet må være å få forankret det nye kirkebygget i kommunens planverk, det vil si i kommuneplan og der nødvendig i en egen reguleringsplan. Tidspunkt for søknad om Kirkerådets godkjenning av tomten bør være koordinert mot pågående planprosesser og eventuelle forhandlinger om tomtekjøp. Kirkerådets godkjenning bør søkes *før* de lokale prosessene er kommet til en endelig konklusjon, men heller *ikke* før det er tilstrekkelig realisme i planene. Når det søkes om Kirkerådets godkjenning av tomt, skal søknaden gjelde for én tomt som både menighet, kirkelig fellesråd og kommune har blitt enige om. Dette betyr at alternativvurderinger skal være avsluttet, og de skal ikke fremlegges for Kirkerådet til avgjørelse.

Trinn 2 - kirkebygget

Søknad om Kirkerådets godkjenning av selve kirkebygget leveres *før* rammesøknad sendes kommunen, *etter* avsluttet skisseprosjekt og i løpet av forprosjektfasen. Kirkelig godkjenning legges deretter ved rammesøknad til kommunen. Det forutsettes at det på dette tidspunktet er engasjert en arkitekt for prosjektet, at det er satt opp en prosjektorganisasjon og at prosjekteringen er i full gang. Prosjektet har i denne fasen en egen dynamikk. Søknadsprosessen må planlegges i forhold til prosjektets fremdrift, og det må unngås kostbare forsinkelser.

Kirkemøtets vedtak i sak KM 15/15 – Prinsipper for kirkebygg – vedtakspunkt 5 vil legge visse føringer for Kirkerådets utøvelse av sin myndighet. I vedtaket heter det at

Kirkebygg skal som hovedregel være et selvstendig bygg som eies av soknet. Kirke nr. 2 i soknet kan være del av et annet bygg, under forutsetning av at denne delen av bygget eies av soknet.

Innhold i søknadstegninger som sendes Kirkerådet skal ikke avvike vesentlig fra rammesøknadstegninger som senere sendes kommunen. Utforming av bygget både innvendig og utvendig må komme tydelig frem og være omforent i prosjektgruppen. Alternativvurderinger skal være avsluttet og konkludert. Romstørrelser og plassering av rom i forhold til hverandre skal være fastlagt. Bæresystem og tekniske hovedføringsveier skal være ferdig prosjekterte av ansvarlig prosjekterende med kompetanse i fagfeltene.

Kirkerådet skal ved godkjenning av kirkebygget ta stilling til en overordnet plan for utstyr og inventar, herunder liturgisk inventar, møbler og kunst. Utformingen av

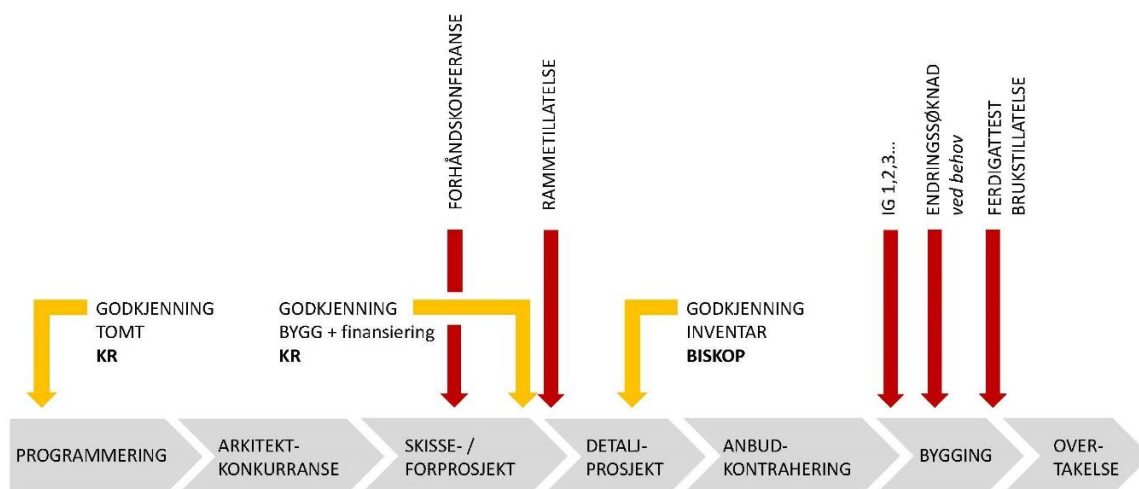
inventar, utstyr og kunst i kirkerommet godkjennes av biskopen på et senere tidspunkt, typisk i detaljprosjektfasen.

Kirkemøtet har i 2021, sak 51/21 vedtatt at Den norske kirke skal redusere egne utslipp og miljøbelastning gjennom blant annet å:

prioritere bærekraft og utslippsreduksjoner i forvaltning av kirkebygg og - vektlegge klimafotavtrykk ved nye kirkebygg.

Det forventes derfor at søknader om nye kirkebygg omfatter en grundig bærekraftstrategi som redegjør konkret for prosjektets miljømål og for tiltakene som velges for å nå målene. Etterlevelse av energi- og miljøkrav i de til enhver tid gjeldende offentlige lover og regler anses som absolutt minimumskrav for Kirkerådets godkjenning. For å etterleve Kirkemøtets vedtak oppfordrer imidlertid Kirkerådet alle byggherrer ved nybygg-prosjekter til å sette seg miljømål ut over forskriftskrav. Miljøsertifisering av det nye kirkebygget kan i denne forbindelsen være et godt verktøy til å utvikle og dokumentere byggets miljøkvaliteter.

Illustrasjonen nedenfor viser nødvendige kirkelige og kommunale godkjenninger i løpet av byggesaken, satt opp mot typiske prosjektfaser. Reguleringsprosesser, som kan ligge før eller delvis parallelt med de viste fasene, er ikke tatt med i tidslinjen. Forskjellige entreprisformer og valg av prosjektorganisasjon kan føre til at fase-diagrammet vil være forskjellig fra prosjekt til prosjekt. Illustrasjonen må leses som en prinsipiell fremstilling.

3. Nærmere om saksgangen

Søknad med vedlegg sendes Kirkerådet. Både valg av tomt og kirkebygget skal godkjennes av Kirkerådet i et av dets regulære møter.

Det er viktig å planlegge søknader med hensyn til Kirkerådets møteplan. Søker bør derfor tidlig sikte inn på et møte der søknaden ønskes behandlet. Komplette søknad skal leveres minst seks uker før vedkommende Kirkerådsmøte.

Kirkerådets godkjenning vil kunne inneholde nærmere bestemte vilkår og andre føringer.

Det er ikke uvanlig at det kan bli endringer i prosjektet etter at en søknad er godkjent. I forbindelse med sin godkjenning vil Kirkerådet derfor delegere ansvar for godkjenning av eventuelle endringer i prosjektet til biskopen.

Slik delegering vil i så fall gjelde endringer som berører punkter som er behandlet i søknaden og/eller godkjenningen. En parallell her er kommunens krav om endringssøknad ved endringer som berører forhold som er omtalt i rammetillatelsen eller i plan- og bygningsloven med forskrifter og veiledning.

Kirkebyggrådgiveren vil uansett følge prosjektet og være tilgjengelig for å diskutere håndtering av konkrete endringer som oppstår i prosjektet.

4. Råd og anbefalinger for en god prosess

Kirkerådet anbefaler sterkt at prosjektledelsen tidlig etablerer en god *prosjektplan* og at den holdes oppdatert som et levende styringsdokument gjennom alle prosjektfaser.

Prosjektplanen skal definere prosjektets mål, roller og organisering, samt sette rammene for ressursbruk, bemanning og fremdrift.

I en overordnet fremdriftsplan bør søknadsprosessene og milepælene for innlevering av søknader vises, og avhengighetene mot prosjekteringen må identifiseres. Dette gjelder både søknader til kirkelige og til kommunale myndigheter.

Både byggherre/prosjekteier og arkitekt bør etablere god kontakt med kirkebyggrådgiveren som vil fungere som «sparringspartner» gjennom prosjektet.

Det er viktig å sette av nok tid og ressurser til søknadsarbeid. Kirkebygg skiller seg fra andre byggeprosjekter ved at flere myndigheter enn ellers skal inn i saken og godkjenne i henhold til ulike regelverk. Det kan ikke tas for gitt at alle arkitekter er fortrolige med kirkelig regelverk eller kirkelige regler og tradisjoner for kirkebygg. Her kan en tidlig gjennomgang med kirkebyggrådgiveren være viktig for å etablere en felles forståelse.

5. Krav til dokumentasjon

Søknad trinn 1: godkjenning av tomt

Følgende dokumenter skal følge med søknaden om godkjenning av tomt for ny kirke:

- Relevante vedtak i menighetsråd
- Relevante vedtak i kirkelig fellesråd
- Relevante vedtak i kommunen så sant de foreligger på søknadstidspunktet. Alternativt beskrives kommunens medvirkning i prosjektet i redegjørelsen.
- Biskopens uttalelse.
- Redegjørelse (skriftlig, med tegninger der hensiktsmessig):
 - Hvorfor er tomten valgt for kirken? Besvarelsen kan med fordel utformes som en enkel stedsanalyse. Forhold som beliggenhet i soknet, adkomst, fjernvirkning, ev relasjon til historiske kirker og kirkesteder i soknet mm skal belyses.
 - Behovet for ny kirke i soknet – medlemsgrunnlag, kirkelig aktivitet, ev. andre kirker i soknet
 - Foreløpig romprogram
 - Vurdering av plassbehovet til den nye kirken i forhold til tomtens størrelse, form og topografi.
 - Illustrasjonsprosjekt med tiltenkt volumoppbygging dersom det foreligger på søknadstidspunkt.
 - Opplysninger om prosessene rundt tomtevalg: status for kommunal regulering, tomtekjøp eller tomt i kirkens eller kommunens eie, eventuelt makeskifte e.l.
 - Ved kjøp av ny kirketomt: Redegjør for finansieringen av kjøpet og for risikovurdering for det tilfelle at kirkeprosjektet må innstilles.

Søknad trinn 2: godkjenning av kirken med “tegninger, kostnadsoverslag og finansierungsplan”

I trinn 2 av søknadsprosessen skal følgende dokumenter leveres:

Skriftlig del

- Søknadsbrev
- Ved utskilling av nytt sokn, relevant vedtak i bispedømmerådet
- Relevante vedtak i menighetsråd / menighetsmøte. Det er et formelt krav i kirkeordningen § 14 annet ledd at menighetsmøtet skal gis anledning til å uttale seg.
- Relevante vedtak kirkelig fellesråd
- Relevante vedtak i kommunen, for eksempel vedtatt kommuneplan eller reguleringsplan, budsjettvedtak eller andre bindende vedtak om finansiering av kirken.
- Biskopens uttalelse
- Prosjektbeskrivelse som redegjør for:

- Behovet for ny kirke i soknet – medlemsgrunnlag, kirkelig aktivitet, ev. andre kirker i soknet (oppdatert i forhold til søknad om godkjenning av tomt).
- Antall sitteplasser i eventuelt eksisterende kirke og i planlagt ny kirke: minst 200 / maks 500, jf. kirkeordningen § 23 andre ledd. Eventuell begrunnelse hvis det bes om unntak i medhold av § 23 tredje ledd.
- Romprogram og funksjonskonsept (arbeidskirke, «klassisk» kirke, flerbruks- eller sambrukskonsept m.m.).
- Ved planlagt sambruk mellom menighet og for eksempel kommunen må det redegjøres for eierforhold for bygg og tomt. Herunder eierform: eneeie eller sameie.
- Arkitektonisk konsept
- Konseptuelle tanker om utforming av det liturgiske rommet
- Materialpalett – hovedmaterialene i fasade og viktige innerom
- Universell utforming
- Bærekraftstrategi med konkrete miljømål og - tiltak
- Overordnet plan for inventar og kunst. Liturgisk inventar skal være inntegnet i søknadstegningene.
- Plan for anskaffelse og plassering av orgel, inkl. vurdering av romakustikken for orgel og annen kirkemusikk.
- Prosjektorganisering
 - Byggherreorganisasjon inkl. organisering av SHA-arbeid i prosjektet
 - Brukerprosess, komiteer og brukergrupper som gir innspill til prosjektet
 - Involverte eksterne rådgivere
 - Tiltentk entreprisemodell i gjennomføringsfasen

Tegninger

Kirkeordningen § 23 fastsetter at Kirkerådet skal godkjenne tegninger. Det presiseres at de følgende omtalte tegninger av det nye kirkebygget med utomhusanlegg skal leveres som et minimum.

Målestokk oppgitt nedenfor er en anbefaling. De kan tilpasses når prosjektets størrelse eller kompleksitet tilsier det.

- Situasjonsplan / utomhusplan 1:500 (1:1000)
- Plantegninger av alle etasjer med ev mellomplan 1:100 (1:200), romnavn og romareal angis på tegning
- Møbleringsplan kirkerom og ev utvidelser 1:100
- Snittegninger gjennom bygg og tomt, vise terrengbearbeidelse 1:200
- Fasadetegninger 1:200
- 3D illustrasjoner utvendig: Skal vise byggets volumkomposisjon og plassering i terreng. Må ikke være presentasjonsbilder. Flere enkle renderings tatt rett fra arkitektmodellen kan være tilstrekkelig.
- 3D illustrasjoner innvendig: Skal vise romgeometri og -atmosfære for byggets hovedrom – kirkerom skal vises, illustrasjoner av kirketorg, menighetssal og andre rom kan legges ved dersom de er viktige for forståelsen av prosjektet

Tegningers kvalitet: Det skal leveres profesjonelt utformete tegninger som svarer til kommunens krav til tegninger ved søknad om rammetillatelse.

Kostnadsoverslag og finansieringsplan

Følgende dokumentasjon skal vedlegges søknaden:

- Kostnadsramme for prosjektet med presisering for hvilke kostnader iht NS 3453 som er inkludert – for eksempel byggekostnader, prosjekteringskostnader, kostnader for egen prosjektorganisasjon med mer.
- Usikkerhetsvurdering på søknadstidspunkt
- Opplysninger om system for risikostyring og prosjektets styringsramme
- Opplisting av aktuelle tiltak ved store kostnadsoverskridelser, herunder eventuelle muligheter for nedskalering av prosjektet.
- Budsjett for byggeprosjektet som angir nivå på alle planlagte bidrag (kommune, kirkefond / gaver, ev. pengeinnsamling m.m.)
- Plan for fremtidig drift og bemanning av den nye kirken inkl. finansiering.
- Ved overdragelse av eksisterende kirke i soknets eie: Skriftlig bekreftelse fra kommunen på at den er kjent med sine fremtidige forpliktelser etter trossamfunnsloven § 14 andre ledd.

Oslo, 18. januar 2022

Ingrid Vad Nilsen
Kirkerådets direktør

Martin Reichenbach
kirkebyggrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.